

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

IN ACEST NUMĂR:

**Replica
autoturismului
electric**

Fotbalul în ecuații

Legea gustului

La Erevan a sosit vara

Foto: V. Egorov

Și caii sar coarda... Realizatorii acestei performanțe: artiștii de circ Liudmila Kotova și Iuri Ermolaev

Foto: V. Mastikov

**Tarascon
fără Tartarin**

**Căsătorii
în stiluri
diferite**

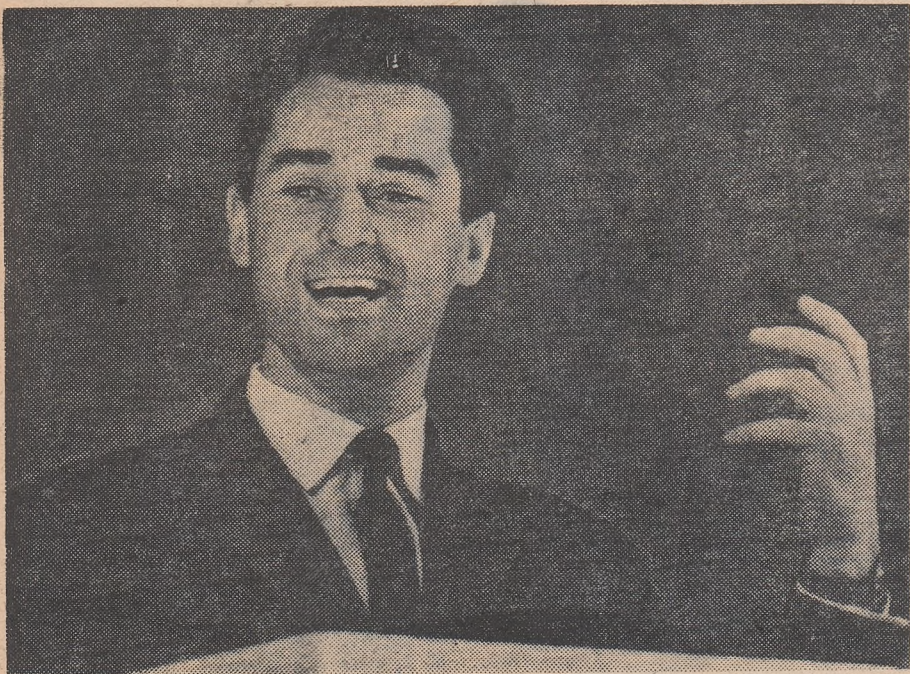
Anul XXIII

19

(1156)

12 mai 1967

12 pagini, 1 leu

Recentul „Festival al tinerilor poeți” din U.R.S.S. a fost încununat de o „Seară de poezie”, care a avut loc în sala „Ceaikovski” din Moscova. Recită poetul Andrei Dementiev.

PROZĂ

Baschetbalistul (IV)

Meciul dintre cei doi „giganți” a luat sfârșit cu victoria lituanienilor. Boris și Valdonis s-au întrecut în cursul jocului, provocând entuziasmul spectatorilor. După meci ei se întâlnesc în grădina orașului. Întâlnirea este, pentru amândoi, un prilej de bucurie și pornesc împreună spre o aventură fantastică, în care recunoaștem dorința lor tainică și profundă de-a trăi viața unor oameni obișnuiți.

— Hai să dăm o raită prin oraș, îi propuse Boris lui Valdonis.

— Noi, cei doi uriași? îi răspunse, zîmbind trist, lituanianul.

— Dă-o-ncoala! Să-i ia dracu! Hai!...

Se ridicară de pe bancă și porniră pe sub ramurile teilor, pe sub pomii mici care nu lăsau să treacă, fără să se aplece, nici oameni de înălțime normală; uriașii noștri trebuiră să se frîngă în trei spre a răzbate pină la ieșirea din parc.

Pe strada principală a orașului se opriră în fața unei cofetării.

— Vrei caramelle? îi întrebă Boris.

— Ași vrea, îi răspunse Valdonis uitându-se înciudat la suita lor. Dar înțelegi...

— Ei drăcie! exclamă Boris și cu un salt impetuos, ușor și elegant, intră în cofetărie și ceru, peste capetele celor ce stăteau la rînd, jumătate de kilogram de caramelle.

Valdonis își umplu gura cu caramelle, făcu un semn cu ochiul către Boris și cu un salt atinse globul felinarului, în hazul mulțimii ce-i înconjura.

Rizind și ei, cei doi tineri începură să alerge pe stradă, sărind în dreptul fiecărui stîlp. La o încrucișare de străzi, își șoptiră nu știu ce și, un, doi, trei, făcură un salt. Apoi ridicară un „Moskvič” și-l așezară pe trotuar. Făcură puțin box și o luară din nou la goană. Se repeziră spre poarta parcului orașenesc, se strecurară în grabă pe alee, se opriră puțin la colțul de distracții al parcului și o luară din nou la picior... Gloata urmăritorilor, oboșită, îi lăsă în plata domnului.

Se așezară sub pinul lui Boris, izbucliră în ris și apoi tăcură. De unde se auzea cîntînd muzica, din port răzbăteau sirenele remorcherelor, iar pe pod trecea o coloană de mașini, punctată de luminile farurilor.

— În general sînt destui pe lume ca noi, spuse Boris.

— Optsprezece mii nouă sute șaptezeci și doi de oameni cu o înălțime de peste doi metri, îl completă Valdonis. După datele UNESCO. Destui de mulți, dar printre ei sînt și bolnavi.

— De hipofiză. Dar noi amîndoi, Iustas, sîntem sănătoși.

— Da, într-adevăr, sîntem normali, fu de acord Valdonis.

Coborîră spre albia riului și o porniră de-a lungul curentului, împotmolindu-se cînd în nisip, cînd în pămîntul

mustind de apă. După puțin timp, ajunseră pe o plajă mică, pustie. Malul înalt atrîna deasupra lor, cu bustenii împotmoliți în albia riului, cu rădăcinile lungi ale pinilor. Nisipul avea o strălucire mată. Sub razele palide ale lunii, valurile se scurgeau pe lîngă ei ca argintul viu. Pe celălalt tîrm scilipeau lanțuri de lumini, conturînd liniile cheiului. Acolo, în colțul acela de lume, pustiu, nu se simțeau de loc uriași, ci doi oameni obișnuiți pe malul unui riu.

Boris făcu un semn cu mina spre lanțul de lumini:

— Înetăm pină acolo?

— De ce nu? îi răspunse liniștit Valdonis.

Se dezbrăcără, își înghesuiră hainele în sacii de sport, pe care-i legară deasupra capului, intrară în apa rece și, repede, începură să înoate.

Înotară așa multă vreme, liniștiți, într-o tăcere deplină, sub un val de ceață străvezie, înotară pașnic și fără griji, toropiți de nostalgie și de o tristețe ascunsă.

Într-un tirziu se apropiară de celălalt mal, plăcat cu granit. Înaintară de-a lungul lui pină în dreptul scărilor ce urcau spre tîrm. Urcară pe malul care era și el pustiu, se îmbrăcără, începură să sară ca să se încălzească, încercînd să atingă, fără succes, globurile lampadarelor.

★

În fața lor era un oraș, după toate probabilitățile, mic și vechi. Aproape de chei se înșirau clădiri cu trei și patru etaje, cu străzi nu prea bine luminate și cu felinare ce se legănau ușor, în bătaia vîntului. În jur — țipenie de om. Orașul părea că doarme. Ici-colo se zăreau, de după stururi, luminile verzi și portocalii ale veiozelor și se deslușea zvonul unei orchestre. Pianul părea că se grăbește, vioarele, infirziate, țiuiau, iar un trombon le alunga din urmă.

Făcură o bună bucată de drum fără să întîlnească vreun suflet de om deși se apropiară de orchestră, și puteau distinge ritmul unui tango.

În sfîrșit, dădură de un om. Era un cizmar. Se aciuiseră într-o baracă, luminată de o luminare care pîlpîia. Pîngelea o cizmă uriașă, nu mai mică de numărul patruzeci și șase. Avea mustăți cărunte, pufoase.

— Ei, copii, de ce sinteți așa uzi?

le strigă el, netezindu-și mustățile. V-ați plimbat pe riu? Ia te uită, au zburdat, dar minte nu au. Așadar, n-ați picat aici de mult. N-ați înghețat, puștilor? Leși gîfîind din baracă și de abia atunci își dădură seama că era doar cu vreo zece centimetri mai mic decît ei, dar cu o burtă uriașă și cu niște miini neobișnuit de mari.

Il priviră, apoi se uitară în jur și de abia atunci remarcară principala caracteristică a orașului: totul era de dimensiuni mai mari decît pe celălalt mal, totul era pe măsura lor și îi fulgeră gîndul că acolo ei nu sînt deloc niște uriași.

Cizmarul bătu în geam și strigă:

— Mamă, cite un ceai fierbinte pentru flăcăii ăștia!

Fereastra se deschise și o bătrînă blajină, e adevărat de proporții corespunzătoare, le întinse, oftînd, cite o uriașă cană cu ceai.

— Și unde cîntă muzica, bunicule? întrebă Boris, cu precauție.

— Da ce-i cu voi? Sinteți de pe celălalt mal? făcu mirat cizmarul. În centrul orașului, poporul petrece...

Piața era luminată strălucitor, ornată cu ghirlande de hîrtie și globuri multicolore. Peste tot erau grupuri de oameni, îmbrăcați de sărbătoare. Ici-colo alergau sprinteni tineri de o vîrstă cu ei, invirtîndu-se în jurul fetelor îmbrăcate în rochii albe și albastre. Pe o estradă cînta o orchestră.

Deodată orchestra atacă un vals și fără să-și dea seama, Boris cu Iustas se grăbiră să invite fetele la dans. Boris o invită pe Katea, iar Iustas pe Niola. Fetele își mijiră ochii cu cochetărie și începură să fredoneze melodia orchestrei, cu capul plecat pe umerii partenerilor lor de dans. După vals urmă un tango, apoi se avîntară într-un shake, după care se strînseră din nou în cerc, iar cunoștința cu partenerii lor de dans se consolidase și începură să se audă șoapte intime, cînd zăriră trecînd prin marginea pieții un uriaș.

Umerii i se ridicau mult deasupra mulțimii, iar chipul îi plutea și mai sus, în norii obișnuiți de tristețe. Pe urmele uriașului se și luase o grămadă de copii plini de draci, iar el țipa la ei, obosit, încercînd să scape de urmărirea lor, la fel cum se străduiseră Boris și Iustas, pe celălalt mal al riului.

Vasili Axionov

(Sfîrșit)

OPINII

Zei, geniile și talentele obișnuite

Cunoscutul poet Ilia Selvinski abordează, într-un articol publicat recent în „Literaturnaja gazeta”, cîteva probleme actuale ale poeziei sovietice.

Drept introducere la această temă gravă, Selvinski servește cititorilor cîteva observații mai puțin grave cu privire la originea și evoluția poeziei. Poetul imaginează, mai întîi, o schemă proprie de apariție a graiului omenesc, după care primul subiect vorbitor a fost considerat, neapărat, un geniu. După el și-au însușit limba vorbit talentele și de abia după aceea noroadale în totalitatea lor. Mai mult, poetul e de părere că un fenomen asemănător s-a petrecut și cu poezia. Cînd un satir din Frigia, deci o divinitate minoră, a cîntat să concureze cu Apolo în materie de versificație, zeul soarelui l-a jupuit de viu pentru această îndrăzneală. Mai tirziu, cîmpul poeziei a fost ocupat de semi-zei, după care au urmat geniile (Shakespeare, Goethe, Byron etc.), apoi talentele de diferite ranguri și, în sfîrșit, muritorii de rînd, al căror număr a devenit legiune.

După care, abandonînd zîmbetul malițios, Selvinski constată o neobișnuită expansiune a poeziei în societatea sovietică contemporană, cînd volumele de versuri nu zăbovesc în rafturile librăriilor mai mult decît romanele științifico-fantastice. Această constatare îl obligă pe Selvinski să se ocupe de responsabilitatea poetului în zilele noastre, cînd glasul lui se face auzit de pături tot mai largi de cititori.

În acest context, autorul articolului amintit notează cîteva dintre trăsăturile actuale ale poeziei sovietice, printre care apariția unei noi generații de poeți (Voznesenski, Evtușenko, Rojdestvenski și alții). Această generație și-a dobîndit, de pe acum, merite deosebite față de poezia sovietică prin faptul că, ocînd

manierismul susținut multă vreme de o bună parte a criticii, a reluat tradițiile fertile ale creației lui Blok, Hlebnikov, Maiakovski, Pasternak, Bagrički etc. Reluarea acestor tradiții a devenit o trăsătură caracteristică a tinereții poeziei din toate colțurile Uniunii Sovietice. În continuare, Selvinski se ocupă mai pe larg de poezia lui Andrei Voznesenski, pe care îl socotește „foarte talentat... plin de temperament, cu o privire pătrunzătoare și o inimă caldă”. În același timp, însă, folosind propria-i experiență din tinerețe, Selvinski semnalează „excesele” de originalitate ale mai tinărului poet, cu observația că „Gérard de Nerval, în goană după senzațional, plimba pe stradă un homar legat cu o panglică roz. Dar asta nu l-a împiedicat să scrie versuri minunate. Voznesenski vrea să-și plimbe homarul chiar prin poezia sa. Dar asta îl împiedică, uneori, să scrie versuri minunate”.

Cu o nostalgie de înțeles, Selvinski se referă apoi la soarta poemului epic și mai ales la drama în versuri. El socotește că teatrul în versuri nu este o specie învechită și că concizia, eleganța și dramatismul poeziei își au încă un loc bine stabilit pe scenă. Poetul își încheie pledoaria pentru drama în versuri cu concluziile lui Somerset Maugham, din cartea sa „Bilanț”. „Mi se pare, scria Maugham, că dramaturgia a abandonat o cale fericită, atunci cînd, în goană după autenticitate, a renunțat la arta versului. Versurile includ forma specifică a acțiunii... Iar aici nu e vorba de sensul, ci de forța emoțională a discursului ritmat. În afară de asta, versul înzestrează conținutul cu o formă convențională, care sporește emoția estetică. El poate ridica drama pe o treaptă de frumusețe la care proza nici nu poate visa”.

EDITORIALE

Literatura rusă veche

Literatura veche a Rusiei se află, de mulți ani, în atenția cercetătorilor sovietici. Activitatea acestora a avut ca rezultat o mai bună cunoaștere a vechilor manuscrise rusești și valorificarea calităților lor literare.

Nu de mult a apărut o nouă lucrare de literatură rusă veche, sub semnătura lui Igor Petrovič Eremîn. Autorul a reunit în cuprinsul ei o serie de „studii și caracterizări”, privitoare la o sumă de importanțe documentare literare.

Printre ele se remarcă strălucita analiză a letopiseșilor de la Kiev și Volinsk. Eremîn s-a ocupat, pentru prima oară, de valorile literare ale letopiseșului de la Kiev. Studiul consacrat acestui letopiseș pune în evidență limba lui, pe care Eremîn o socotește ca avînd și un neprețuit caracter documentar.

Autorul se ocupă pe larg de „filozofia” pisarului primului letopiseș rus. Pentru acesta „omul era subiectul și obiectul procesului istoric”, iar în centrul atenției lui se afla problema „bine-lui și a răului”. Spiritul lui patriotic se vedește în formularea moralei concrete că „binele este ceea ce aduce folos Pămîntului rus, iar răul ceea ce amenință bunăstarea și înflorirea lui”.

Deși volumul cărții nu este prea mare, cercul problemelor dezbătute de Eremîn este cuprinzător. Primul studiu se ocupă de „Influența bizantină asupra literaturii bulgare și a literaturii ruse vechi din secolele IX—XII”. În celelalte studii, autorul se ocupă de „Povestirea despre Boris și Gleb”, de arta oratorică a lui Kiril Turovski, de limba literară rusă din epoca lui Avvacum, de stilul lui Simion Poločki și altele.

cartea

C

SIDERURGIE

OȚEL: Cota 100

„Cota 100”, prestigiosul obiectiv al siderurgiei sovietice, va fi atinsă cu siguranță anul acesta. Într-adevăr, dînd știrii tot reliefului meritat, „Pravda” a anunțat recent că în 1967 U.R.S.S. va produce peste 100 de milioane de tone de oțel. În primul trimestru al anului — adică în condițiile aspre ale iernii rusești — au fost produse peste 25 de milioane de tone de oțel, ceea ce cheazăuște în mod absolut cert realizarea și eventual chiar depășirea substanțială a obiectivului propus. În felul a-

Fluviul de metal al Novo-Lipețkului

cesta, în anul jubiliar al Revoluției din Octombrie, U.R.S.S. va produce tot atîta oțel cît Anglia, Republica Federală a Germaniei, Franța și Italia laue laolaltă și se va apropia cu pași decisivi de pozițiile S.U.A. (121,9 milioane tone în 1965) care a atins pentru prima oară „cota 100” încă în 1953, cînd Uniunea Sovietică producea 38,1 milioane tone.

O comparație între creșterea producției de oțel din cele două țări este cît se poate de instructivă pentru înțelegerea uriașelor posibilități pe care le deschide popoarelor socialismul. În 1917, anul Revoluției, Uniunea Sovietică producea numai 3,1 milioane tone, față de 45,8 milioane tone ale S.U.A. Și acum iată cîteva dintre etapele cele mai semnificative din ultimii cincezeci de ani:

1927 U.R.S.S. 4,3	S.U.A. 52,4
1937 U.R.S.S. 17,7	S.U.A. 53
1947 U.R.S.S. 14,5	S.U.A. 79,4
1957 U.R.S.S. 51,2	S.U.A. 104,8
1964 U.R.S.S. 85	S.U.A. 117
1965 U.R.S.S. 91	S.U.A. 121,9

Aceste date ne arată, în sobra lor clocvență, că Uniunea Sovietică a ajuns aproape Statele Unite în producția de oțel („baza economiei și capacității de apărare a statului” cum a subliniat „Pravda”) grație unui ritm de dezvoltare continuu și intens, cu excepția și în ciuda scăderii pasagere dar masive intervenite datorite războiului (de la 18,3 milioane în 1940 la 12,3 milioane în 1945).

Într-un interviu acordat cu prilejul atingerii „cotei 100”, ministrul Siderurgiei, I. P. Kazaneț a subliniat că în momentul de față cele mai importante sarcini ale industriei siderurgice sovietice sînt: îmbunătățirea continuă a calității și a sortimentelor de oțel, precum și reducerea prețului de cost. Bune re-

zultate s-au obținut, a relevat ministrul, cu marile cuptoare, capabile să producă 2000 m.c. de oțel. În întreaga lume există astăzi 19 cuptoare de asemenea anvergură, dintre care 12 în U.R.S.S., printre care și un cuptor de 2300 m.c. intrat nu de mult în funcțiune.

INDUSTRIA MOBILEI

Ca să nu obosim șezînd...

La început, oamenii lucrau și se odihneau stînd pe vine. Primele „scaune” au fost pietrele. O dată cu dezvoltarea uneltelor au apărut și s-au perfecționat adevăratele scaune. Se pare însă că și acestea sînt departe de perfecțiune. Iată ce constata în legătură cu aceasta acum două decenii medicul suedez Benght Akerblom: „Oamenii nu șed corect și vinovată de această situație este numai construcția scaunului. Trebuie să o modificăm!”. În colaborare cu un arhitect, medicul a realizat un nou tip de scaun. Scaunul lui Akerblom avea fundul cu 5 centimetri mai jos decît la scaunele obișnuite și era ușor înclinat spre interior. Spătarul era arcurit în dreptul curburii șirei spinării. Din punct de vedere anatomic această linie, cunoscută azi ca „linia lui Akerblom”, asigură spatelui o poziție corectă. În felul acesta nu mai sînt solicitați mușchii și coloana vertebrală.

Dar „linia lui Akerblom”, deși comodă, nu poate fi universal valabilă. Scaunele construite după principiile medicului suedez sînt potrivite numai pentru odihnă. Cînd însă cel care lucrează stînd pe scaun trebuie să se aplece asupra mesei de scris, spatelul îi rămîne fără sprijin, iar mușchii abdominali se comprimă. Experiențele făcute au arătat că scaunul de lucru trebuie să fie reglabil. În felul acesta omul poate să-și schimbe ușor poziția corpului și nu mai simte oboseala după o ședere de mai multe ore pe scaun.

Studiul în acest sens se efectuează în U.R.S.S. în laboratorul de cercetări fizico-mecanice al Institutului tehnologic pentru proiectarea și construirea mobilei. Cel care pășește pragul acestui institut are la prima vedere un tablou fantastic; i se pare că asistă la un fel de revoltă a mașinilor. Cîteva perechi de „miini” metalice zdrobesc

cu furie scaune: sînt aparatele cu ajutorul cărora cercetătorii caută formele cele mai comode pentru scaune și fotolii, respingîndu-le pe cele care nu trec cu bine probele la care sînt supuse.

Același laborator face cercetări și pentru determinarea criteriilor de flexibilitate. Cu ajutorul unui aparat se obține evaluarea cifrică a flexibilității mobilei. În felul acesta s-a putut stabili care este somiera cea mai comodă. S-a stabilit, de asemenea, că plasele de sîrmă pentru paturi, atît de populare într-o vreme, se îndoaie sub greutatea trupului și pot avea drept consecință deformarea șirei spinării.

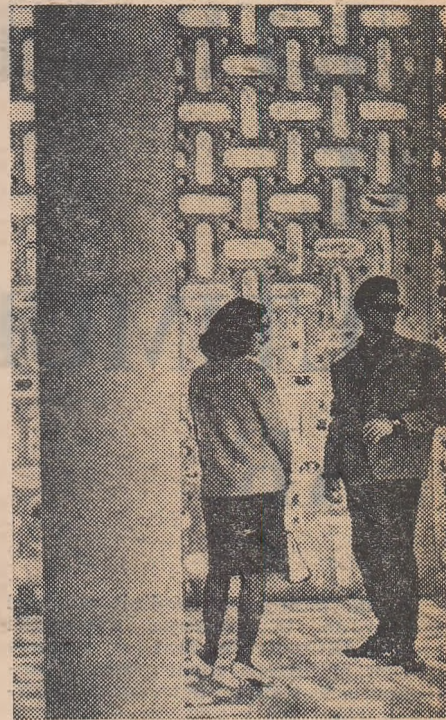
În timpul nopții, omul se întoarce de 40—50 de ori de pe o parte pe alta din cauză că patul e fie prea rigid, fie prea moale. Ținînd seama de aceste constatări, proiectanții de mobilă lucrează la crearea unor somiere care să asigure celui care doarme poziția cea mai comodă. Dar căutarea de forme raționale pentru mobila modernă abia a început. La această activitate participă în tot mai mare măsură anatomiști, fiziologi, igienisti.

URBANISTICĂ

Antiseismice și antitermice

Pe harta tectonică a Uniunii Sovietice, Așhabad se află la întretăierea a două linii roșii, dintre care una reprezintă lanțul muntos Kopet-Dag, iar cealaltă deșertul Karakum, poziție foarte nefavorabilă datorită predilecției cutremurelor pentru asemenea zone de graniță între depresiunile și ridicăturile scoarței terestre. Aproape complet distrus de cutremurul din 1948, orașul a fost reconstruit după principiul pe care arhitecții săi și le-au însușit la Institutul din Moscova, unde se predă și o disciplină specială: arhitectura antiseismică.

La Așhabad se socotește că construcțiile înălțate din 1948 încoace pot suporta fără a suferi avarii demne de menționat zguduiri pînă la gradul 9. Drept mijloace de protecție contra forțelor seismice, care pot acționa în orice direcție, s-au prevăzut: fundații parțial suspendate liber într-un fel de căzi mari și, la clădirile cu secțiunea orizontală neregulată, rosturi dintr-un beton armat elastic.

O plimbare plăcută la adăpostul originalelor ziduri de protecție împotriva soarelui

Cel de al doilea dușman cu care au de luptat arhitecții turkmeni este căldura insuportabilă și radiația solară. O plimbare prin Așhabad prezintă cu succes soluțiile găsite. Spații verzi întinse și mai multe rînduri de copaci de-a lungul străzilor coboară temperatura cu 2—3 grade față de împrejurimi. Apa necesară vegetației este livrată de canalul Karakum, care a ajuns aci în 1962. Iar acum se mai încearcă și așa numitele ziduri de protecție contra soarelui, ca și construcții speciale în care se obține o acumulare a umbrei. Atmosfera e atît de plăcută, încît nu numai turiștii, ci și localnicii uită că orașul se află la marginea unui deșert, unde adesea se pot coace ouă în nisipul încălzit de soare pînă la 70 de grade.

CONSTRUCȚII DE MAȘINI

Pentru industria alimentară

În ultimii ani, producția sovietică de mașini și echipament pentru industria alimentară nu numai că a crescut considerabil, dar a oferit pieței un bogat sortiment de modele moderne și originale.

Printre mașinile care se bucură de o bună apreciere din partea specialiștilor în industria alimentară se numără liniile automate pentru fabricarea înghețatei, pentru tranșarea și sortarea peștelui, separatoarele pentru lichide, echipamentele care acționează cu ultrasunete, liniile automate pentru îmbutelierea vinurilor și băuturilor spirituoase, aparatele destinate tratării și transformării grăunțelor, precum și numeroase instalații automate folosite în toate ramurile industriei producătoare de alimente atît în Uniunea Sovietică, cît și peste hotarele ei. Printre acestea din urmă cităm mașina pentru fabricarea colțunașilor „SUB—2 N”, pasteurizatorul automat cu plăci „OPU—15”, cu un randament de pînă la 10 000 litri pe oră, vibratorul „A 1 — IPUR” pentru tasarea peștelui în butoaie și mașina „IRKXN” pentru tranșarea crabilor fierți, unică în lume, instalația automată „SAL—1” destinată fabricării cutiilor de conserve, camera refrigeratoare „KX—6—IU” pentru conservarea produselor alimentare în întreprinderile de comerț și alimentație publică etc.

„Tehmașexport”, principalul exportator de echipament pentru industria alimentară, se află în strînse legături cu aproape 100 de organizații de comerț exterior din țările socialiste, din Anglia, Finlanda, Franța („Spechim”), Belgia („De Smet”), Italia („Ocrim”), Grecia („Eleta”), Turcia, Pakistan, Iran, Japonia etc. Cu prilejul expoziției „Improdmas—67” care își va deschide porțile, la 16 mai, la Moscova vor fi expuse multe tipuri de mașini special concepute pentru prepararea unor produse alimentare cu specific rusec care au început să fie solicitate în străinătate. Experiența cîștigată pînă acum în acest domeniu arată că perspectivele de export a acestui gen de echipament sînt dintre cele mai bune.

CONCURSUL NOSTRU

După cum am anunțat în numărul trecut, „Veac nou” organizează, cu prilejul celei de-a 50-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, un concurs dotat cu următoarele premii:

- Trei călătorii gratuite în U.R.S.S.
- Un aparat de radio cu tranzistori „Electronica” S 631 T.
- Un aparat fotografic marca „Beirrette”.
- Două ceasuri de mîină marca „Vostok” cu 18 rubine.
- Două stilouri marca „Pelikan” cu peniță de aur 14 carate.
- Patru abonamente pe un an la „Veac nou”.

Concurenții vor trebui să răspundă la 12 întrebări, care vor apărea în „Veac nou”, grupate cîte trei pe număr.

Prima serie de trei întrebări va fi publicată în numărul 20 din 19 mai 1967.

Răspunsurile se vor trimite pe adresa redacției — într-un plic închis purtînd mențiunea „Pentru concurs” — după apariția ultimei serii de trei întrebări.

Nu se vor lua în considerare decît răspunsurile dactilografiate sau scrise foarte cîteț și cu specificarea numelui, prenumelui, adresei, profesiei și vârstei concurentului.

Termenul limită de trimitere a răspunsurilor este 31 iulie a. c., data poștei de pe plic.

Premiile vor fi atribuite în raport cu numărul de răspunsuri exacte, în ordinea enumerată mai sus.

Dacă numărul concurenților cu 12 răspunsuri exacte va depăși numărul total al premiilor, acestea vor fi atribuite prin tragere la sorți. În caz contrar, vor fi luați în considerare concurenții cu 11, 10, 9 etc. răspunsuri exacte. Rezultatele concursului vor fi anunțate în „Veac nou” nr. 35 din 1 septembrie a. c.

Dacă printre cîștigătorii călătoriei în U.R.S.S. se vor afla concurenți din provincie, ei urmează să suporte costul drumului pînă la București și înapoi.

Ori ce lămuriri suplimentare vor fi cerute prin „Poșta concursului”, care se va înființa în paginile revistei.

ULTIMUL DRUM AL ULTIMULUI ȚAR

Un episod
de istorie
contemporană

Nu de mult s-au împlinit cincizeci de ani de la doborârea autocrației țariste. Ultimul „împărat și monarh absolut al întregii Rusii”, Nikolai Romanov, a fost atunci detronat și deportat de Guvernul provizoriu — împreună cu familia și personalul curții — în orașul siberian Tobolsk.

Romanovii au fost instalați într-o clădire de piatră cu un etaj, fostă, până la Revoluția din februarie, reședința guvernatorului Orlovski-Tanaevski. Împreună cu fostul țar a sosit în oraș și un detașament de gardă de elită alcătuit din 33 de ostași și comandat de colonelul Kobilinski, monarhist infocat. Și tot ca să vegheze asupra persoanei fostului împărat și a familiei lui, la Tobolsk a fost trimis un comisar special al lui Kerenski, eserul Pankratov.

Înainte de plecarea lui Nikolai Romanov în Siberia, Kerenski l-a chemat la el pe Kobilinski și i-a spus sentențios :

— Ai o misiune de cea mai mare răspundere. Să nu uiți, domnule colonel, că e fostul împărat. Familia lui nu trebuie să ducă lipsă de nimic.

Noul domiciliu al ex-împăratului nu se deosebea prea mult de Palatul de Iarnă sau de cel de la Țarskoe Selo: mobilierul fastuos adus din Petrograd, sumedenia de slugi și marile sume de bani luate cu prilejul plecării în Siberia au permis familiei țarului să-și creeze tot confortul.

Într-o zi țarul a fost vizitat de Pankratov, comisarul lui Kerenski.

— Cum v-ați aranjat, Nikolai Alexandrovici?
— l-a întrebat acesta, în timp ce strângea mâna pe care i-o întinsese „țarul”.

— Destul de bine, deși am și unele neplăceri: de ce nu ni se îngăduie să mergem la biserică? Se teme cineva că am să fug din Tobolsk?

— E o neînțelegere. Nimeni nu vă poate interzice dumneavoastră și familiei dumneavoastră să frecventați biserică.

— Splendid! Dar aș putea să port corespondență cu rudele, cu prietenii?

— Evident...

În hotelurile din Tobolsk se instalaseră curtenii: contele Tatișev, cneazul Dolgoruki, contesa Hendrikova, Schneider și alții. Iar în casa negustorului Kornilov locuiau ostașii din corpul de gardă. Revoluția din Octombrie se înfăptuise, dar și după aceea garda continua să poarte galoane după exemplul lui Nikolai Romanov și al colonelului Kobilinski.

Aflat departe de calea ferată și de centrele industriale, Tobolskul continua să trăiască după vechile obiceiuri; furtunoasele evenimente din Octombrie nu-l afectaseră de fel. Locuitorii lui se aflau încă sub influența negustorilor, a proprietarilor de cherhanale și a eserului.

La început reprezentanții Sovietului local, condus de eserul Nikolski, preferau să nu se amestece în „treburile țarului” și de aceea nu se arătau în preajma palatului gubernial. E adevărat, că într-un rînd cîțiva membri ai Sovietului hotărîră să aibă o explicație cu colonelul Kobilinski.

— După părerea noastră, cetățene colonel, detașamentul dv. de gardă nu prezintă suficientă garanție pentru paza familiei imperiale. N-ar fi mai bine să cerem un detașament din Ekaterinburg sau din Omsk?

La care Kobilinski răspunsese categoric că nici nu putea fi vorba de înlocuirea detașamentului. Ba chiar amenințase :

— Dacă soldații mei ar afla acest lucru, să știți că ați avea de tras cele mai grave consecințe.

Între timp, Tobolskul și împrejurimile lui fuseseră invadate de complotiști monarhiști. În lupta lor împotriva puterii sovietice, aceștia mizau pe țarul detronat și de aceea puseseră la cale fuga lui peste hotare prin Golful Obi. Planul urma să fie tradus în viață primăvara, după dezghețul rîurilor.

Această situație alarmantă impunea adoptarea unor măsuri energice. De aceea prezidiul Sovietului regional Ural hotărî să mute familia Romanovilor la Ekaterinburg.

Operația fu condusă de un participant remarcabil la înfăptuirea Revoluției din Octombrie și la luptele războiului civil, un fost marinier în flota baltică, pe nume Pavel Hohriakov. Acesta era un om de nădejde, pe care partidul se putea bizui în orice clipă, în orice situație critică. Ținînd seama de acest lucru, prezidiul Sovietului regional Ural îl trimise în secret la To-

ședință a guvernatorului fu pusă sub atentă observație. În felul acesta se constată că țarul era zilnic vizitat de niște civili suspecti. Unul din oamenii lui Hohriakov, un muncitor din Ekaterinburg, pe nume Loghinov, se împrietenise cu un ostaș din detașamentul de gardă, îl îmbătă într-o seară și află de la el lucruri foarte interesante.

— Ei, curînd eu... și toți ceilalți o să plecăm acasă... — spuse soldatul amețit de băutură.

— De ce toți? — întrebă Loghinov.

— Păi rîurile au să se dezghețe și noi n-o să mai avem pe cine păzi... — îngăimă omul.

Hohriakov comunică numaidecît vestea la Ekaterinburg, cerînd să i se trimită un detașament de nădejde din Garda roșie, vreo cincizeci-șaizeci de muncitori din Ural.

Ca să-i deruteze pe monarhiștii complotiști, se lansă zvonul că în împrejurimile orașului se afla un regiment de bolșevici format din o mie de oameni. Orașenii preluară vestea care circula din gură în gură și-i dădură și mai mare amploare, răspîndind zvonul că Tobolskul ar fi fost înconjurat de „forțe masive” de bolșevici.

În mai 1918, familia Romanovilor a fost transportată la Ekaterinburg.

bolsk cu un grup de șaisprezece oameni. Fiecare trecea drept altceva: unul o făcea pe misitul, altul pe un țăran de prin partea locului plecat în căutare de lucru etc., etc. Iar Hohriakov și învățătoarea Tatiana Naumova călătoreau ca soț și soție.

„Sosit la Tobolsk — a povestit mai târziu unul din participanții la expediția secretă, A. D. Avdeev — grupul și-a propus să se informeze dacă Nikolai Romanov și familia lui se aflau într-adevăr în casa fostului guvernator, să ia legătura cu detașamentul de pază al țarului și să afle care era starea de spirit a membrilor lui, să stabilească legătura cu conducerea locală a menșevicilor și eserilor și să atragă de partea sa pe muncitorii localnici”.

Muncitorii din Tobolsk — pe atunci vreo șase sute de inși — se arătară într-adevăr a fi de partea bolșevicilor. Proletariatul din oraș era gata să-i răstoarne imediat de la putere pe menșevici și eseri. Singura excepție era echipajul goletei „Sf. Maria”, care rămăsese acolo în timpul iernii. După cum s-a stabilit ulterior, monarhiștii proiectau să-l trimită pe Nikolai Romanov în străinătate tocmai cu acest vas.

Din ordinul lui Hohriakov, fosta re-

care-i prezentă lui Hohriakov un mandat de „ridicare” a lui Nikolai Romanov din Tobolsk.

Primăvara țirzie din nord intrase în drepturile ei, rîurile începuseră să se dezghețe, drumurile se desfundaseră. Detașamentul călare trebuia deci să se grăbească, dacă nu voia să se împotmolească în noroi. Se ceru dar, corpului de gardă al țarului să părăsească clădirea guvernatorului, iar posturile de pază fură luate în primire de noul detașament din Garda roșie.

„Era un contrast foarte izbitor — a povestit mai târziu același A. D. Avdeev. Schimbul a avut loc în fața fostei reședințe a guvernatorului. De o parte s-a aliniat plutonul de ostași din garda imperială, unul mai frumos decît ceilalți, îmbrăcați toți în cele mai bune uniforme și conduși de un ofițer, și el foarte spilcuit. În fața lor se aflau ostașii noștri. Alături de Kostea Ukraințev se afla Vania Krașennikov, care-i venea celui dintîi aproape numai pînă la brîu. Fiecare era îmbrăcat cu ce se nimerise: care într-o scurtă îmblănită soioasă, care într-un palton, care într-o manta ponosită. Cei mai mulți purtau pîslari cenușii. Nici cu armele nu ne puteam lăuda. Cînd ne-a văzut, colonelul Kobilinski a rămas uluit...”

Totuși venirea lui Iakovlev îi stîrnise suspiciuni lui Hohriakov. Iakovlev era mult prea îndatoritor cu familia Romanovilor și tăcea cu încăpăținare cînd era întrebat unde trebuia să-l ducă pe fostul țar. Pavel Hohriakov îi aminti de cîteva ori că monarhiștii complotiști vor încerca să-i elibereze pe Romanov, că muncitorii din Tobolsk erau neliniștiți și cereau ca familia țarului să fie trimisă într-un loc mai sigur. Hohriakov era sprijinit de toți bolșevicii din oraș, încît Iakovlev trebuia să facă cum spunea el. Se hotărî, dar, ca în primul eșalon să plece fostul țar, fosta țarină și fiica lor Maria. Ceilalți membri ai familiei urmau să rămînă în paza lui Hohriakov. Aflînd de plecare, Nikolai începu să protesteze și trebuia să i se explice categoric că dacă nu voia să plece de bună voie, avea să fie dus cu forța, interzicîndu-i-se să mai ia pe cineva cu el.

După ce trecu de Tiumen, Iakovlev încercă, într-adevăr, să-l salveze pe țar. La un moment dat, spre surprinderea tuturor, hotărî să îndrepte trenul în care se afla țarul spre centrul Siberiei în loc de Ekaterinburg. Dar nu izbuti, căci ostașii din Garda roșie, care supravegheau eșalonul, anunțară numaidecît Ekaterinburgul despre intențiile lui. Într-o gară, lui Iakovlev i se înmînă o telegramă a Sovietului din Ural, care declarase acțiunile lui drept ilegale. Și în același timp îl avertiza că dacă nu va îndrepta trenul spre Ekaterinburg, autoritățile sovietice vor trebui să oprească garnitura sau să o arunce în aer.

În mai au părăsit Tobolskul și ceilalți membri ai familiei Romanovilor, împreună cu slugile. La Ekaterinburg au fost instalați în casa antreprenorului Ipatiev, li s-a redus numărul servitorilor, iar în jurul casei, împrejmuit special cu un gard înalt, au fost postate santinele de nădejde.

Se hotărîse ea, pentru fărădelegile făptuite, Nikolai Romanov să fie judecat public și se aștepta în acest scop sosirea de la Moscova a unui tribunal revoluționar. Dar curînd izbucni o răscălare contrarevoluționară a corpului cehoslovac și albgardiștii declanșară ofensiva împotriva Ekaterinburgului. În oraș mișunau organizații secrete ale monarhiștilor. De aceea Sovietul din Ural luă o hotărîre urgentă și anume ca fostul țar și familia lui să fie împușcați. Hotărîrea a fost executată în noaptea de 17 iulie 1918.

S. Zaharov

Un tată și trei băieți

În cele trei secole și jumătate de când Don Quijote a prins viață, oamenii și-au schimbat mereu părerea despre el. „Cavalerul tristei figuri” le-a apărut ba caraghios și slab, ba înțelept în naivitatea lui. Acum, în orice caz în filmul lui Evgheni Karelov „Copiii lui Don Quijote”, ei îl găsesc bun, cinstit, altruist și, sigur, nițel naiv, ceea ce îi dă o puritate infantilă, pentru care îl iubim și mai mult. Așa se prezintă acest Don Quijote modern creat de Anatoli Papanov.

Cu acest foarte mare actor s-a făcut o nedreptate. Ani de zile regizorii l-au utilizat numai în roluri de personaje negative. Cu talentul lui nu i-a fost deloc greu să creeze niște exemplare umane pe care îți venea să le strângi de gât. Soarta îi părea pecetluită. Citeai pe generic „Anatoli Papanov” și puteai fi sigur că ai să-l vezi fie ca escroc, fie ca lichea, fie ca o brută respingătoare. Fiindcă actorul găsea zeci de nuanțe în gama de negru cu care trebuia să picteze.

Până într-o zi, când regizorul Alexandr Stolper l-a ales pentru rolul generalului Serpilin din filmul „Vii și morți”. A fost o adevărată descoperire. Figura generalului greu lovit, care și-a purtat neștirbite demnitatea și omenia prin toate încercările, este pata de lumină a filmului; ea atrage și conduce personajele și acțiunea. Nici „părintele” eroului, Konstantin Simonov, nu și-ar fi putut dori un interpret mai perfect. Până și fața lipsită de frumusețe a lui Serpilin, dar răspinzind o cuceritoare bunătate, o luminoasă siguranță, a fost așa cum a văzut-o scriitorul.

De la „Vii și morți” încoace, regizorii s-au întrecut în a descoperi la Papanov noi fațete ale talentului său multilateral. Regretatul regizor Vasili Proinin i-a dat un rol foarte interesant în „Casa noastră”: tatăl sever dar drept al unei familii crescute în principii de cinste și responsabilitate, care privește cu amărăciune cum copiii zboară pe rând din cuibul părintesc, spre propriul lor destin, înțelegând că n-are dreptul să-i oprească.

Și în „Copiii lui Don Quijote” tot tată e. Dar nu amintește nici o clipă de șoferul Ivan Ivanovici Ivanov din „Casa noastră”. Doctorul Piotr Bondarenko, căruia vecinii din bloc îi spun „Don Quijote”, are marea calitate că și-a păstrat nealterată prospețimea sentimentelor, deși poartă pe umerii lui o grea experiență de viață. Știe să se bucure, să ridă, să sufere din toată inima, însă cu discreție, cu pudoare, cum îl îndeamnă firea lui delicată.

Dar copiii lui? Pe cel mare, Viktor, l-am cunoscut în „Omul-amfibie”. Vadim Korenev, în rolul lui Ihtiandru, a fost eroul multor vise frumoase ale tinerelor spectatoare. Din lumea acvatică a primului său personaj, Korenev revine pe pământ cu multă siguranță, aducând aceeași frumusețe brună puțin stranie și un meșteșug actoricesc matur.

Al doilea fiu, Dima, este o bună cunoștință a publicului nostru: Lev Prigunov, interpretul lui Grișa din filmul „Tunelul”. Lui Prigunov îi place aventura nu numai pe ecran, ci și în viață. S-a pregătit să devină biolog, dar s-a făcut actor; preferă teatrul, dar face cinema. Ne pare rău pentru biologie că n-a mers pe acest drum, pentru care foștii lui profesori spun că era foarte dotat, dar ne pare bine pentru

cinematografie și spectatori, care s-au ales cu un actor plin de farmec, talentat și de o perfectă degajare.

Mezinul Iurka n-are istorie. Elevul moscovit Andrei Belianinov este la primul lui film. Dar se simte ca la mama acasă. După un asemenea debut îi vom revedea cu siguranță, pe ecran, nutrișoara nostimă, cu pistrui și nas cîrn.

Toți trei băieții sînt demni de tatăl lor. Anatoli Papanov are în ei niște parteneri excelenți, iar doctorul Bondarenko niște copii care, dacă nu sînt trup din trupul lui, cum se dovedește pînă la urmă, sînt categoric suflet din sufletul lui. Ceea ce-i esențial.

I. S.

Teatrul de Operă și Balet din Novosibirsk face un turneu în Franța. Itinerarul cuprinde orașele Paris, Bordeaux, Amiens, Lyon. În fotografie: solista Nina Alexandrova

SPECTACOLE ORIGINALE

Expresivitatea artei mute

În ultimii ani, pantomima — acest teatru mut care se bazează numai pe expresivitatea gestului, a feței, a întregului trup — câștigă tot mai mulți simpatizanți în Uniunea Sovietică, în special în rândurile tineretului. Au luat naștere câteva ansambluri de amatori și profesioniști, care își caută cu neostoiță fantezie un drum propriu, un profil propriu.

Una dintre cele mai interesante formații de acest fel este Ansamblul de pantomimă al tineretului din Moscova. După ce, în cei cinci ani de când există, ansamblul a prezentat programe obișnuite pentru acest gen de artă — miniaturi și scenete pe diverse teme — a hotărât să spargă toate canoanele înfățișându-se înaintea publicului cu un spectacol de mare anvergură: poemul dramatic „Călărețul de aramă” de Pușkin.

Să ne închipuim că s-a tras cortina și să urmărim și noi evenimentele povestite fără să se rostească nici un cuvînt, numai prin expresivitatea trupului.

Pe scenă se plimbă grațios o domnișoară care poartă o elegantă pălărie cu boruri mari. Cîțiva ofițeri în ținută impecabilă o urmăresc încercîndu-și șansele. Printre ei își face loc o fetișcană purtînd pe umăr o cobiliță inexistentă de care atîrnă două găleți invizibile. Un vizitru (fără cai și fără trăsură) duce ca vîntul două doamne bătrîne, speriate de așa viteză. Marchidani expansivi își poartă marfa prin oraș. Undeva, în apropiere, se aude un marș și toți se înghesuie să-i vadă pe bravi soldați.

Mai tîrziu facem cunoștință cu eroul principal. Printre scribi cancelariei el este cel mai sfios, cel mai modest. Dar

iată că s-a făcut seară și micul funcționar este, în sfîrșit, liber. Cu puternice mișcări de visle (inexistente), Evgheni gonește pe Neva spre fata iubită. Întîlnirea lui cu Parașa e plină de poezie. Băiatul îi întinde timid o basma albastră pe care tocmai a cumpărat-o la un marchidan.

După aceea urmează cumplita inundăție, descrisă de Pușkin în versuri de un zguduitor dramatism, care a pricinuit mari pagube orașului lui Petru cel Mare. Dar, deși aflat abia la începuturile lui, orașul s-a dovedit mai tare ca forța dezlănțuită a apei.

Presa sovietică scrie cam în acest spirit despre spectacol: numai cînd se aprinde lumina, trezindu-te la realitate, îți dai seama cu cită încordare și atenție ai urmărit totul, deși nu există aproape nici un fel de mijloace ajutătoare: nici decoruri (scena este absolut goală), nici costume pitorești, nici efecte de lumină. Actorii nu au la dispoziție decît trupul lor, dar fac minuni cu el. Versurile lui Pușkin aproape că se aud.

ANIVERSĂRI

Privighetoarea căruntă

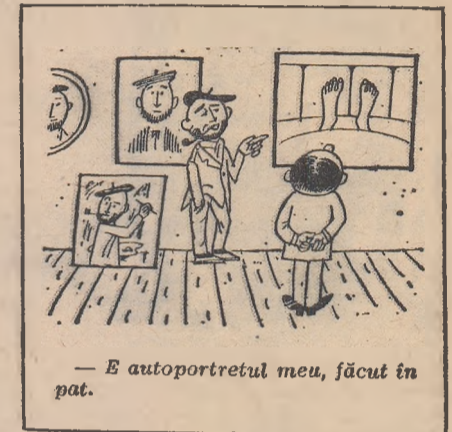
Compozitorul Vasili Soloviov-Sedoi a implinit 60 de ani. Șase decenii pline de cîntece. Cîntecul l-a însoțit din cea mai fragedă copilărie. Mama lui, țărăncă din gubernia Pskov, avea o voce amplă și frumoasă, iar tatăl, țaran din gubernia Vitebsk, cînta bine la armonică. Cînd a fost în stare să stăpînească instrumentul cu minușele lui, băiatul a început să-i acompanieze la balalaică. Foarte curînd a ajuns să compună variații proprii pe melodii cunoscute. Insoțindu-se cu cîțiva prieteni, a început apoi să dea reprezentații muzicale pe stradă. Reprezentațiile adunau întotdeauna public. Unul dintre participanții la această activitate de amatori a fost artistul poporului A. Borisov. De pe stradă Soloviov-Sedoi a pătruns în cluburile leningradene, unde lua parte la „revistele vii”. Nu cunoștea notele, dar avea o ureche perfectă, care îl ajuta să prindă melodii fără nici o greșeală. Pentru că improviza cu o deosebită ușurință, a fost invitat de radiodifuziunea din Leningrad să acompanieze emisiunea de gimnastică. Apoi, în sfîrșit, și-a luat inima în dinți și s-a prezentat la școala de muzică. Dar aici s-a petrecut un mic incident: candidatul la clasa de compoziție n-a putut prezenta comisiei nici o lucrare scrisă de el și a trebuit să recunoască față de examinatori că nu cunoaște notele. L-a scos din încercătură președintele comisiei, profesorul P. Riazanov, care i-a propus să compună pe loc un marș. Băiatul s-a așezat la pian și după cîteva minute de concentrare, în clasă au răsunat acordurile unui marș antrenant, care a decis soarta candidatului. Soloviov-Sedoi a fost admis la școala de muzică, iar după numai doi ani a fost transferat la Conservatorul din Leningrad.

În 1934 i-au apărut primele compoziții: „Cîntece lirice”, semnate „Sedoi” (în rusește cărunt), cum îi spunea tatăl lui în copilărie, din cauza părului foarte deschis.

Dar talentul lui s-a manifestat în

toată plînatatea în anii războiului, cînd cîntecele compuse de Soloviov-Sedoi au făcut înconjurul tuturor fronturilor. „Seara în port” pe care l-a scris în Leningradul asediat, „Privighetoria”, „În poiana însoțită”, „De mult pe-acasă n-am mai fost”, „Cîntă, armonică” și multe altele au fost realmente pe buzele tuturor soldaților sovietici, sprîjin moral și alinare pentru ei. Nu degeaba generalul Rodimțev, comandantul unei divizii care a participat la bătălia Stalingradului, i-a spus: „Dacă vreodată vei fi întrebă, Vasili Pavlovici, dacă ai luptat pe front, să spui că ai luptat în divizia de gardă care a apărut Stalingradul”.

Cîntecele lui melodioase, calde, sincere au continuat să răsună și după război. „Dacă toți tinerii din lume”, „Balada soldatului”, „E timp de plecare”, se cîntă în toată Uniunea Sovietică. Iar „Serile în împrejurimile Moscovei” a zburat peste hotarele ei, ducînd în lume faima acestei privighetori — cum i se spune (de altfel Soloviov vine de la solovei care înseamnă privighetoare), azi într-adevăr cărunte, dar al cărei talent a rămas la fel de tînăr, de viguros, de îndrăgostit de viață.

— E autoportretul meu, făcut în pat.

FIGURI ÎN REFLECTOR

Ghennadi Popov

Pe artistul de estradă Ghennadi Popov l-am mai prezentat cititorilor noștri, cu prilejul unui număr realmente unic pe care l-a executat la Paris. Vrînd să verifice pînă unde îi merge curajul — și știindu-se, evident, un acrobat de mare clasă, — Ghennadi Popov, cum vă amintiți poate, s-a ridicat în vîrfurile Turnului Eiffel, care la înălțimea aceea amețitoare nu are fișitate (oscilațiile ajung pînă la o amplitudine de trei metri) și, făcîndu-i pe privitorii adunați jos să leșine, a executat un număr de echilibristică în miini.

În programul prezentat la Paris de colectivul Music-Hallului din Moscova, din care face parte, Ghennadi Popov a avut cîteva numere extrem de dificile, care l-au făcut foarte iubit și respectat printre spectatorii parizieni.

După ce s-a înapoiat la Moscova, în viața și activitatea artistului au intervenit evenimente noi. Cel mai important este, cum susține Ghennadi, căsătoria lui cu fermecătoarea Olga. Și, privind fotografia de mai jos, avem evident toate motivele să-l credem.

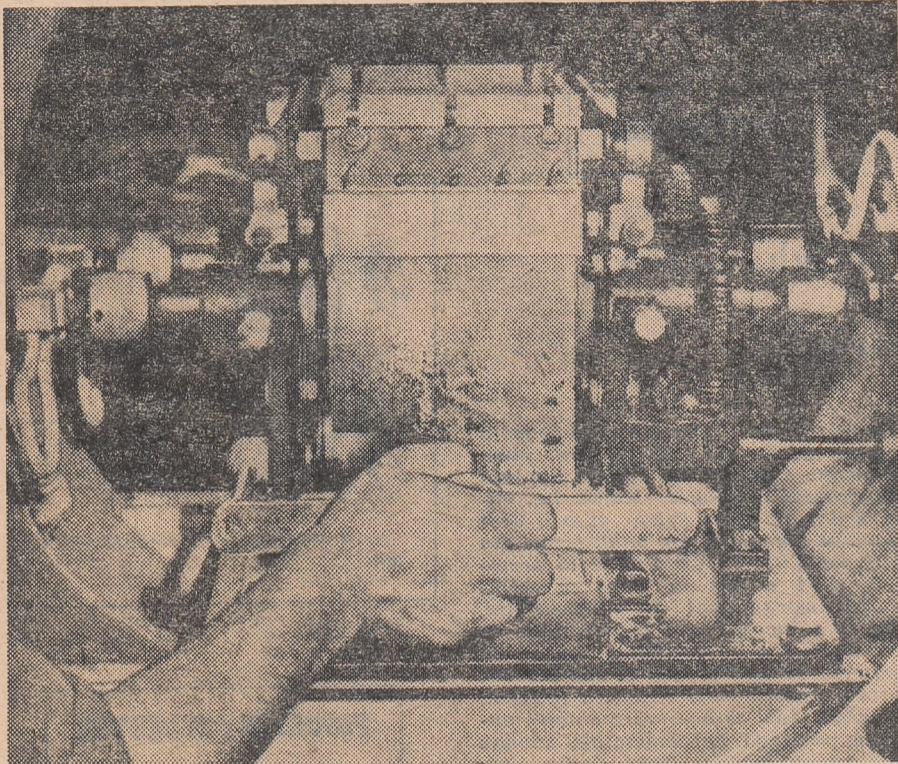
arta

BIOLOGIE

Goana după proteine

De când s-a stabilit că proteinele sînt un principiu alimentar de bază atît pentru oameni cît și pentru alte animale din biosferă, s-a văzut și că aceste două categorii de viețuitoare își fac oarecum concurență în folosirea resurselor disponibile. Astfel, folosind că necesarul zilnic de proteine al unui om este de 70 g, se constată că, deși mecanizarea agriculturii s-a extins considerabil, cu proteinele consumate de cai s-ar putea hrăni 653 milioane de oameni. În ordine crescînd urmează porcii și bovinele, al căror consum ar acoperi necesarul a 1,8 și, respectiv, 8,7 miliarde de oameni.

La ieșirea din uscător, concentratul obținut din celulele de drojdie crescute pe țifei arată ca niște fulgi de culoare deschisă, fără nici un gust sau miros special, dar conținînd peste 50 la sută proteine de calitate superioară.

Adăugînd la aceste date faptul că omenirea este în cea mai mare parte vegetariană și că abia 400—500 de milioane din cele trei miliarde de locuitori ai globului profită de proteinele animale, s-ar putea susține că eradicarea întregului șeptel ar asigura pe dată hrana pentru încă 14,5 miliarde de oameni.

O asemenea concluzie ar fi însă complet greșită. În primul rînd, pe planeta noastră mai există regiuni în care nu se pot cultiva plante utilizabile direct de oameni. În al doilea rînd, aparatul digestiv uman este construit în așa fel încît se dovedește incapabil de a prelucra unele celule vegetale, care trebuie mai întîi măcinate, lăsate să fermenteze sau transformate printr-alte metode. Or, tocmai în aceste cazuri, rumegătoarele aduc un mare serviciu, ingerînd cantități uriașe de celuloză și substanțe înrudite, care nu ar pătrunde altfel în biosfera umană. Aceste animale folosesc celuloza numai cu ajutorul bacteriilor aflate într-unul din compartimentele stomacului lor — rumenul — și care digeră de fapt celuloza pentru ele. După caracterizarea umoristică a unui biolog: „Din punct de vedere biologic, rumegătoarele sînt de fapt paraziții microflorei din rumen.“ Probabil că tocmai datorită acestei aptitudini, rumegătoarele au cea mai mare pondere în șeptel și sînt cele mai numeroase animale mari din natură.

Totuși, nu încapă îndoială că omenirea ar dispune de mai multe proteine vegetale dacă șeptelul producător de lapte și carne ar putea prospera cu o hrană artificială lipsită de proteine. Experiențe efectuate anul trecut au arătat că vacile alimentate astfel continuă să producă lapte cu conținutul obișnuit de proteine. Procedul se bazează pe dezvoltarea treptată, în rumenul vacii, a unei populații microbiene capabile să sintetizeze aminoacizi din azotul primit sub formă de săruri de amoniu și uree. În plus, cele circa 10 kg de brichete oferite zilnic fiecărei vaci mai conțineau amidon, celuloză, zaharoză, cantități mici de ulei de porumb și vitaminele A, D și E. În loc de fin, vacile supuse experienței au fost „tratate“ cu celuloză impregnată cu acid silicic, iar pentru salivaj le s-a dat să mestecă un tub de cauciuc țar. Cantitativ, laptele obținut într-un an de la animalele de experiență a echivalat a-

proape cu cel al vacilor martor, iar calitativ a avut ceva mai puține substanțe volatile, cu același gust și același conținut de grăsimi, zahăr și proteine.

Pînă recent a persistat tendința de a calcula productivitatea agricolă în kilograme și, respectiv, în calorii pe hectar. Extinzîndu-se însă culturile bogate în calorii, s-au mărit conținutul valorilor carbonului din raportul carbon/azot și s-au scăzut valorile azotului, adică tocmai ale principiilor nutritive superioare.

Pentru restabilirea echilibrului, oamenii vor trebui să recurgă tot mai mult la microorganismele — de felul celor ce conferă rumegătoarelor aptitu-

ținele lor unice. Ca și animalele, microbii pot să transforme substanțele organice și chiar mult mai rapid. Un pui, de pildă, își dublează greutatea într-o lună, pe cînd o celulă de drojdie realizează același tur de forță în două ore. O singură fabrică de drojdie ar putea produce 20 tone de drojdie pe zi, adică echivalentul proteinelor obținute din carnea a 30 000 de porci. Dacă fiindcă drojdia elaborează aceste proteine din zahăr, cultivarea ei ar duce la reducerea factorului carbon din raportul C/N. În plus, drojdiile și ciupercile mai pot produce proteine din săruri de amoniu în numai cîteva ore, asemenea plantelor care folosesc și ele îngrășămintele azotoase, însă au nevoie de un întreg sezon agricol.

Evident, oamenii nu sînt dispuși să se hrănească cu microorganismele numai ca să-și asigure necesarul de proteine. Pentru început, acestea ar putea fi folosite, însă, în alimentația porcilor și vacilor de lapte, pînă se va găsi un procedeu care să le prezinte sub o formă apetisantă, rezolvîndu-se astfel problema proteinelor în alimentația întregii populații a globului.

ELECTROTEHNICĂ

Replica
autoturismului
electric

Constructorilor de mașini le zboară gîndul la automobilele electrice ori de cîte ori chimiștii fac o descoperire importantă în tehnica acumulatorilor. Și aceasta de foarte mult timp, de cînd Thomas Edison i-a spus inginerului Henry Ford: „Ocupă-te de automobilele cu benzină! Cele cu abur nu vor rezista, căci vor avea nevoie de cazan și de foc. Iar automobilele electrice vor fi nevoite să se așină în preajma sta-

țiilor electrice, pentru că acumulatorii cu plăci de plumb sînt prea grele“.

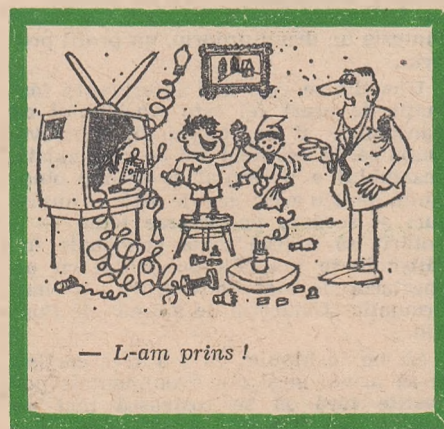
Nici o perfecționare adusă acumulatorilor în anii următori acestei sentințe, n-a putut să transforme electromobilul într-un rival serios al vehiculului acționat de un motor cu explozie. Automobilul, așa cum îl cunoaștem astăzi, a ieșit învingător. Dar abia acum omenirea începe să înțeleagă prețul acestei victorii. Pentru imensul parc de automobile din întreaga lume a fost construită o adevărată flotă care transportă combustibilul lichid și sute de uzine care prelucurează petrolul brut. Dar dacă cheltuielile materiale sînt răs-cumpărate de confortul și viteza de deplasare a călătorilor și mărfurilor, rămîne, însă, în picioare o altă problemă legată de răspîndirea automobilelor, una din marile probleme nerezolvate ale secolului nostru: duduul zecilor de mii de motoare de automobil și nocivitatea gazelor de eșapament.

Se pare totuși că a sosit timpul ca tăcutul electromobil să-și ia revanșa. Și iată-i pe ingineri revenind la o idee abandonată în urmă cu cîteva zeci de ani, la ideea perfecționării acumulatorilor. Cele existente azi nu dezvoltă o putere suficientă pentru a realiza o viteză de demarare și de circulație comparabilă cu viteza automobilelor. Dar dacă acumulatorii nu sînt destul de puternici, ar fi firesc să li se mărească numărul bateriilor. Submarinele moderne, de exemplu, folosesc acumulatorii cu o putere de 1200 kw. E adevărat, dar ele cîntăresc nici mai mult nici mai puțin decît 200 de tone. Or, constructorii nu intenționează să transforme automobilul electric într-o platformă pentru transportul acumulatorilor.

Specialiștii au calculat că electromobilul își va putea birui confratele alimentat cu benzină în momentul în care va fi înzestrat cu acumulatori ce vor produce 200 de wați pe oră la 1 kilogram de greutate. Cît de departe — sau de aproape — se află realizările actuale? Cele mai bune acumulatori cu argint-zinc nu depășesc 60 wh/kg. Și totuși, cifra nu e chiar atît de mică. Ing. G. Smirnov, unul din adepții electromobilului, susține că vehiculul electric ar putea fi folosit și astăzi, în anumite condiții. Acumulatorii cu plăci de plumb, de pildă, rezistă — fără să fie încărcate — la trasee de pînă la 60 km, iar cele cu nichel-cadmium sau cu argint-zinc pînă la 110—160 km, ceea ce le-ar face aplicabile la deplasări în incinta orașului.

G. Smirnov menționează că o recentă descoperire, un nou tip de acumulator cu aer, a dat noi speranțe constructorilor de electromobile. Noul aparat este un fel de electrogenerator, care produce energie electrică prin „arderea“ zincului în oxigenul din aer. Exemplarele de laborator produc 110 wh/kg, adică de aproape două ori mai multă energie decît acumulatorii cu argint-zinc, ceea ce ar face posibilă mărirea distanței parcurse între două încărcări pînă la 250 km. Mai mult, noul tip de acumulator promite să înlăture un adversar posibil al electromobilului, termoelementele, care se dovedesc mult prea costisitoare.

Specialiștii marilor uzine constructoare de automobile socotesc că peste 12—15 ani electromobilele vor împinzi șoselele globului și că peste circa 30 de ani motoarele cu explozie ale actualelor autoturisme vor produce... explozii de indignare din partea orașenilor dornici de liniște și de aer cît de cît curat.

FIZIOLOGIE

Vom dormi
mai puțin?

De ce doarme omul? Răspunsul se împune parcă de la sine; doarme pentru că obosește. Dar cei care lucrează

S

știința

puțin, sau chiar trîndăvesc, de ce dorm? Prof. A. M. Vein, din Moscova, a remarcat recent că pînă în clipa de față de fapt nu se știe exact de ce doarme omul. Somnul este comandat, probabil, de un ritm milenar legat, fără îndoială, de ritmurile naturii. Eclipsa de Soare, alternarea anotimpurilor, ciclurile lunare, alternarea zilelor și nopților, a fluxurilor și refluxurilor, toate aceste fenomene și-au pus amprenta asupra proceselor din lumea vie.

La început, cînd știința a încercat pentru prima oară să pătrundă tainele mecanismului subtil al acestui fenomen, s-a crezut că omul este cuprins de somn în momentul cînd în organism se acumulează o substanță toxică pe care el o fabrică în timpul vegheii. A fost așa-numita „teorie chimică“. Mai tîrziu, ea a fost înlocuită de teoria „nervoasă“, conform căreia omul se scufundă în somn cînd organele sale de simț oboseșc și nu mai pot rămîne treze. Ultimele cuceriri ale neurofiziologiei au ridicat parțial vălul de pe secretele somnului. S-a vădit, de pildă, că unele stări patologice ale somnului se instalează atunci cînd iese din funcțiune, este „vătămat“ un centru special care asigură alternarea somnului cu starea de veghe. În cursul experiențelor s-a observat că dacă unui animal i se extrîpă sectorul din creier unde își are „sediu“ centrul respectiv, el cade numaidecît într-un somn profund. Și poate dormi luni de-a rîndul, dacă, bineînțeles, i se menține viața artificial.

Care sînt, însă, stările patologice ale somnului? Lucrul prezintă, fără îndoială, interes cu atît mai mult cu cît una din ele se numără printre cele mai răspîndite boli ale secolului: anume, insomnia. Datele statistice au arătat că fiecare al treilea american și fiecare al cincilea francez suferă de insomnie. Mai mult, periodic se vorbește și despre oameni care nu dorm de fel. F. Miculic, țăran din Herțegovina nu mai știe de 22 de ani ce e somnul și oboseala. El are o memorie unică și o capacitate fenomenală de a efectua cele mai complicate calcule aritmetice. Insomnia i-a fost provocată de o lovitură căpătată în urma unei explozii.

Specialiștii privesc de obicei cu scepticism asemenea cazuri. Psihologul francez H. Piéron a spus în legătură cu insomnia că de fapt „nu doarme niciodată cel care doarme în permanență“. Alți cercetători sînt de părere că cei ce suferă de acest gen de insomnie adorm instantaneu și somnul lor ține atît de puțin încît nici ei nu-și dau seama de acest lucru, dărmite cei din jur.

Opusul insomniei este letargia. Această maladie nu este atît de frecventă ca insomnia, totuși se cunosc destule cazuri cînd oamenii cad pe neașteptate într-un somn profund care poate dura zile, săptămîni și chiar ani în șir.

Dar somnul normal, odihnitor? Omul îi sacrifică o treime din viață. Din trei zeci de ani, zece ni-i petrecem într-o totală pasivitate, într-o totală inactivitate, cu voința complet deconectată. Este revoltător de mult. În ultima vreme se fac experiențe interesante pentru a modifica ciclul de 24 de ore într-unul de 48 de ore. Rezultatul este că ponderea somnului scade la numai 12 ore din 48. Dacă toți oamenii s-ar adapta acestui ciclu, deja experimentat pe câțiva voluntari, ei ar dispune — fără să le dăuneze cîtuși de puțin sănătății — de un surplus important de timp pentru activitatea productivă, odihnă, sport.

Dat fiind, însă, că pînă atunci va mai trece, probabil, destul de mult timp, e bine ca momentul potrivit să ne găsească odihniți. Deci, somn ușor!

tehnica

Din punctul de vedere sportiv, stilul unei echipe e caracterizat de tactica ei, viteza și natura paselor. Dar din punctul de vedere fizico-matematic, aceste caracteristici sînt rezumate în traiectoria deplasării mingii. Înregistrarea grafică a deplasărilor balonului din cursul cîtorva meciuri i-a sugerat omului de știință gruzin A. Torondjadze asociația cu imaginea agitației termice a particulelor. În acest caz, afirmă Torondjadze, caracteristicile subiective de tipul tacticii, naturii paselor etc. ar putea fi înlocuite cu noțiunile fizice de difuziune, oscilații longitudinale și transversale, temperatură etc. Comparînd înregistrarea jocului aceleiași echipe cu mai mulți adversari am putea determina parametrii jocului întocmai ca pe cei ai unui gaz oarecare, iar rezultatul întîlnirii ar putea fi prevăzut — ținînd seama și de calculul probabilităților — rezolvînd o problemă de fizică despre difuziunea reciprocă a două gaze diferite într-un volum dat. Dacă sugestiile cercetătorului gruzin vor fi aplicate în practică, consultantul științific, interpretînd aceste date, îi va putea spune antrenorului: „În meciul cu echipa X trebuie să vă schimbați tactica. Sînt indicate pasele lungi (sau, dimpotrivă, cele scurte)”.

Nu pot fi, însă, trecute cu vederea emoțiile de tot felul ale jucătorilor, reacțiile care, deși previzibile, îngreiază nu numai calculele supporterilor, dar și pe cele ale matematicienilor. Cu toate acestea, A. Torondjadze crede că nu e exclus ca fotbalul, baschetul, voleiul, să devină varietăți tehnice ale sportului și că pe viitor matematicienii vor fi în drept să pretindă „Zeita de aur”. Dar nu cumva aceste... varietăți tehnice vor pierde ceva din farmecul lor sportiv? Nicidecum. Surprizele, plăcute sau neplăcute, vor putea fi interpretate în prealabil numai de un cunoscător al științelor exacte, iar spectatori vor asista la un meci ca toate meciurile. Așa va fi, poate, la campionatele din 1984...

MATEMATICĂ

Fotbalul în ecuații

Mecanica clasică îmbunătățește recordurile la săritura cu prăjina, schiorii și aruncătorii cu sulița se folosesc de realizările aerodinamicii, iar bionica mărește viteza înotătorilor. Putea să rămînă tocmai fotbalul, unul din cele mai populare sporturi, în afara sugestiilor tehnicii și științei? Evident, nu!

La Institutul de cibernetica din Tbi-

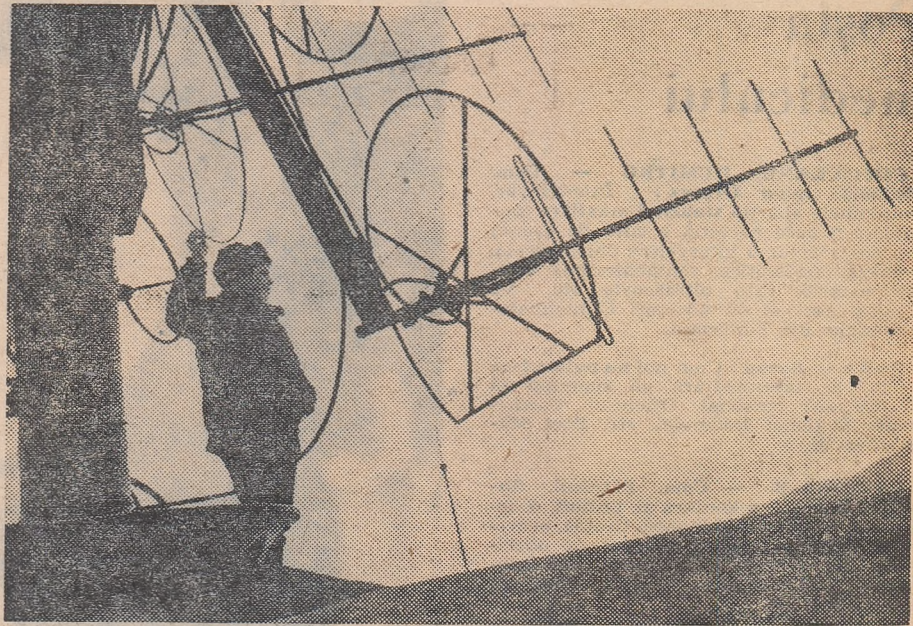
lisi un grup de oameni de știință lucrează la analiza matematică a jocului de fotbal, pornind de la ideea că întîlnirea dintre două echipe de fotbaliști e o sumă de întîlniri între doi, trei sau mai mulți jucători și că matematica poate să ia în considerare toate acțiunile și consecințele posibile, cu numeroasele lor variante. Poate să prevadă, de exemplu, chiar și probabilitatea mișcărilor întîmplătoare, inutile sau greșite.

HIDRODINAMICĂ

Îndeletnicirile pașnice ale exploziilor

Cine n-a citit povestea fraților Grimm în care croitorașul iscusit provoacă la luptă dreaptă un uriaș? Pentru a-și intimidă adversarul, uriașul înhață un bolovan și-l strînge în mîini așa de tare, încît din el țîșnește apă... Deși întîmplarea de mai sus nu-i decît o poveste, ea nu i-a împiedicat pe oamenii de știință să reflecteze la ce presiune ar trebui supusă o piatră pentru ca să înceapă să curgă asemenea unui lichid. Dar e oare posibilă o astfel de transformare?

Da, răspund fizicienii. Supusă la presiuni bruște de ordinul a sute de mii de atmosfere, piatra se comportă ca un lichid! Uriașul capabil să dezvolte asemenea presiuni este... explozia. Soluri moi sau dure, blocurile de granit din care sînt alcătuiți munții, clădirile orașelor, nimic nu poate rezista uriașei forțe a exploziilor care transformă totul în sfărîmături și pulbere. Iată de ce, încă din cele mai vechi timpuri, în mintea oamenilor explozia s-a asociat cu devastarea. În zilele noastre, însă,

De la stația aerologică Ceara din R.S.S.A. Buriată pleacă zilnic spre înălțimi baloane-sondă care transmit apoi pe pămînt date despre viteza și direcția vîntului, temperatura straturilor atmosferei, activitatea radiației solare și alte fenomene care influențează starea timpului.

oamenii de știință au hotărît să transforme acest agent distructiv într-un factor de construcție, studiindu-i în profunzime natura, presiunile uriașe pe care le dezvoltă în numai cîteva fracțiuni de secundă.

Se știe că sub efectul unor presiuni suficiente, numeroase corpuri solide se comportă ca lichidele. Iar pentru stadiul în care a ajuns fizica, studiarea și calcularea mișcării unui lichid nu mai este o problemă. Hidrodinamica, ale cărei baze au fost puse de marii Euler și Bernoulli, are la activul ei cîteva secole, dar pe parcurs i s-au asociat și metodele matematiche, pe care academicianul sovietic M. Lavrentiev s-a gîndit să le aplice și la problemele ridicate de explozii.

La Novosibirsk, sediul filialei siberiene a Academiei de Științe a U.R.S.S., circulă o vorbă: „Vreți să aruncați ceva în aer? Adresați-vă academicienilor de la Institutul de hidrodinamică”. Această frază e rostită în multe împrejurări, fie că e vorba de săparea unor fundații, de construirea unui dig sau de trasaarea unui canal. Explozia face treaba pe loc, mult mai bine decît un excavator într-o săptămînă de lucru. E drept că, înainte de a apăsa pe butonul detonant, „academicienii” trebuie să foreze o multitudine de găuri ce urmează a fi umplute cu exploziv. Cheltuielile sînt însă pe deplin compensate, deoarece masa de pămînt sau stîncă recade în mod compact, într-un punct dinainte calculat.

Primele probleme referitoare la explozii dirijate au fost rezolvate acum cîteva ani de acad. Lavrentiev și elevii săi V. Kuznetsov și E. Scher. Valabilitatea teoriei pe care au elaborat-o și pus-o la punct a fost demonstrată cu prilejul aruncării în aer a sloiurilor care blocaseră gurile Ieniseului. După care, tehnica exploziei dirijate a fost adoptată și folosită și la alte lucrări de amploare. Se știe că în ansamblul instalațiilor necesare căilor ferate macazurile, care dirijează convoaiele, au o mare însemnătate. Or, componentul lor cel mai delicat și care se uzează cel mai repede este așa-numita inimă, care trebuie înlocuită foarte des. Dar iată că și aici a intervenit explozia. La fabrica de macazuri din Novosibirsk, delicatele piese au început să fie „tăstate” prin explozie, ceea ce le-a sporit mult durata de serviciu. „Tasajul” prin explozie nu este costisitor, iar metalul astfel tratat devine de două ori mai rezistent.

Explozia mai are însă și alte „mese-rii”, ca de pildă aceea de sudor și încă a unor metale cu totul diferite, pe care nici o altă tehnică nu le-ar putea uni. Datorită forței ei herculeene, explozia „lansează” piesele una spre alta cu o viteză de mai multe sute de metri pe secundă, presiunea creată în momentul ciocnirii a două metale depășind 100 000 de atmosfere. Supuse la o astfel de presiune timp de cîteva milioane de secundă, metalele dobîndesc proprietăți specifice lichidelor. Straturile exterioare se lipesc atît de strîns încît respectivele piese devin imposibil de desprins. Metoda este folosită în numeroase întreprinderi metalurgice sovietice.

Și încă o aplicație. Se știe că în chimie există reacții cu efect încetinitor. E cazul îndeosebi al corpurilor în reacție cum e de pildă, vinul care trebuie să fermenteze ani întregi. Dar aceste ritmuri nu sînt deloc pe placul chimiștilor, care au făcut și ei apel la explozii. În urma experiențelor efectuate s-a

dovedit că în timpul celor cîteva fracțiuni de secundă în care materiile în reacție suferă presiuni de ordinul a sute de mii de atmosfere, transformările devin mult mai rapide ca de obicei. În fine, explozia a devenit o tehnică excelentă și în producția unor semiconductori.

BIOFIZICĂ

Experiențe în biotron

Oamenii de știință sovietici au constatat de multă vreme că schimbările ce survin în starea atmosferei influențează sănătatea. De pildă reumaticii suferă din cauza umezelii, iar cardiicii nu pot suporta deplasările de aer rece dinspre Arctica. Mai mult chiar, s-a stabilit că Soarele în faza de maximă activitate face să crească numărul cazurilor de infarct al miocardului. Deocamdată nu este posibilă dirijarea presiunii atmosferice și nici a temperaturii aerului. Totuși, medicina are datoria să protejeze sănătatea oamenilor, să-i ferească de capriciile naturii.

Primii pași pe această cale au fost făcuți la Leningrad, în laboratorul barotermic al acad. D. Orbeli, unde savanții au tras concluzia că un climat constant și egal poate învinge boala, făcînd inutile medicamentele. După care, la spitalul regional din Kiev prof. Pancenko a creat primul climat artificial. E drept, deocamdată, după noua metodă nu este tratată decît hipertensiunea, eficacitatea biotronului asupra altor boli nefiind încă pe deplin stabilită.

Dar, să vedem în ce constă tratamentul. Cu ajutorul aparatelor cu care este dotat biotronul — e numit astfel prin analogie cu fitotronul, încăperea cu climat artificial destinată vegetalelor — sînt înregistrați toți factorii care influențează hipertensiunea: presiunea barometrică, umiditatea aerului, conținutul acestuia în oxigen, temperatura, oscilațiile electromagnetice... Dacă linia trasată de penița înregistratorului este dreaptă, aceasta înseamnă că toți componentii care formează ambianța biotronului sînt în ordine. O altă linie, de data aceasta frîntă, indică variațiile aceluiași factori în afara pereților de oțel ai încăperii, variații care nu mai influențează cu nimic asupra pacientului aflat înăuntru. După un tratament de numai două săptămîni organismul bolnav se reconfortează și poate nu numai lupta, dar și învinge capriciile unei atmosfere obișnuite.

— Cum! Nici dumneata n-ai văzut cine a comis cel dintîi fault?!

Desen de V. Tilmay

Poșta medicului

CHITICEANU DUMITRU — Com. Mehadia, raion Orșova: Intr-adevăr, simptomele aparțin sinuzitei maxilare (purulentă?) care necesită o cură de drenaj sau poate chiar o intervenție chirurgicală, eventual antibiotice, röntgenterapie anti-inflamatorie, raze ultracurte etc. Vă sfătuim deci să vă adresați Clinicii stomatologice din Timișoara.

PARA — Bacău: Cum noi nu putem face oficiul de intermediari, vă sugerăm să vă adresați personal Oficiului Farmaceutic Regional București, str. Poet Macedonski nr. 3.

CATRINA B. — Com. Pătrăuți, Suceava: 1) Viața sedentară și, posibil, o dereglare endocrină (hipofiză, tiroida, ovare) au contribuit la acest început de obezitate. Este necesar să consultați un specialist endocrinolog pentru stabilirea diagnosticului.

Pentru slăbire, se recomandă regim alimentar hipocaloric (reducând consumul de lichide, pine, dulciuri, grăsimi), eventual o zi de post pe săptămână, în care se vor consuma 2-3 kilograme de mere. Pentru mobilizarea grăsimii, tratament cu hormoni tiroidieni, în dozele prescrise și controlate de medicul curant, asociat eventual cu diuretice, de tipul Nefrix. 2) Pentru igiena bucală: soluție alcoolică de vanilină 2 la sută, 20 de picături la un pahar cu apă sau apă de gură „Mărgăritar”, 25-30 de picături la un pahar cu apă caldută.

STAN SIMION — București: Împotriva petelor de pe față (datorită insuficienței hepatice) veți aplica dimineața pe regiunea respectivă: Rp. Biclorură de mercur 0,5 g, sulfat de zinc și acetat de plumb, câte 2 g, apă 250 ml. Seara, înainte de culcare, veți aplica următoarea pomadă exfoliantă: Rp. Rezorcină și camfor, câte 5 g, sulf precipitat și vaselină câte 10 g, cretă preparată 7,50 g, săpun verde 2,50 g. Tratament intern: Vitamina C₂₀₀ 5-6 tablete pe zi, vitamina PP 0,30 g pe zi.

POP ANA — București: 1) „Împotriva seboreei feței: se va curăța fața cu apă imbibată în: Rp. Acid tartric și acid salicilic câte 5 g, alcool camforat 100 ml. Seara înainte de culcare, pansamente umede cu: Rp. Pepsină și acid clorhidric, câte 0,50 g, glicerină neutră 50 g, apă distilată ad 500 ml. La urmă se aplică pudra: Rp. Sulf precipitat, magnezie calcinată, oxid de zinc și talc, câte 10 g. 2) Furnicăturile la picioare sînt probabil tulburări de circulație periferică, împotriva cărora se indică o serie de 15 injecții cu Tolazolin, o fiolă/zi.

CRETULESCU SAVA P. S. — Săveni, regiunea Suceava: 1) Balanită se numește inflamația mucoasei glandului (stratul care tapisează porțiunea terminală a penisului), asociată de obicei cu inflamația mucoasei care căptușește, pe dinăuntru prepuțul, cînd inflamația capătă numele de balanopostită. Simptome: eroziuni superficiale de culoare roșie, care se unesc între ele, lăsînd să se scurgă o secreție abundentă galbenă-verzuie, usturimi, mai tirziu arsuri și dureri violente. Balanopostitele sînt provocate de cele mai multe ori de un microb specific, o spirochetă, dar pot fi produse și de gonococi, stafilococi, fuzospirili, spirocheta sifilisului sau de aplicarea unor substanțe caustice (hipermanganat de potasiu, nitrat de argint, rivanol etc.). **Tratamentul:** aplicarea locală de antiseptice și antibiotice sub formă de comprese, pudraj, asociat eventual și cu un tratament general cu antibiotice. 2) Sinonimul produsului străin Ateroid se numește Asclerol, pe care-l puteți obține pe bază de rețetă de la farmacia. 3) Adresa Oficiului Central farmaceutic (fost Centrofarm): Str. Aviator Sănăteseu nr. 4, București. Vă puteți adresa și Oficiului farmaceutic București, Str. Alecu Constantinescu nr. 8.

SPIRU O. — București: 1) În hipoandrogenie se recomandă terapie hormonală, după următoarea schemă: Testosteron 25 mg/zi (3 zile pe săptămână); ulterior doza se reduce la 25 mg/zi, 2 zile pe săptămână, sau chiar o dată pe săptămână, timp mai îndelungat. Se va asocia terapie de stimulare cu Coripan (1 fiolă a 500 u.i./zi), timp de 2-3 luni, urmată de o perioadă de pauză. Este necesar avizul și controlul periodic al unui medic specialist. 2) Împotriva fenomenelor de nevroză astenică: viață ordonată cu respectarea orarului de somn. Napoton (2-3 comprimate zilnic), vitamina B₆ (1 fiolă de 5 ml/zi), complex B₆₋₈ drajeuri zilnic. 3) Împotriva căderii părului pe fondul seboreei, utilizați: fricțiuni ușoare cu loțiunea Seborol, săpun de sulf, fricțiuni cu loțiunea Gerovital H₃ asociate cu Romavit, 4-6 comprimate zilnic înaintea meselor, timp de 2-3 luni.

M. L. — Beclean, raionul Făgăraș: Citiți răspunsul dat la punctul 1 tov. Spiru O. — București.

GHEORGHE ION — Reghin: Împotriva sechelelor de paraliză nervului facial „a frigore” se recomandă preventiv salicilat de sodiu 2-3 grame zilnic sau Pyran 3-4 comprimate asociat cu vitamina B₆ (5-6 comprimate/zi), ser neurotonic etc. În caz de recidivă: unde ultracurte, apoi ionizări cu ioni de potasiu. În cazul dv. considerăm operația inutilă.

Ultimele pregătiri înainte de operație

DE VORBĂ CU PĂRINȚII

„Copilul meu e nervos!...”

De câte ori nu auzim în practica zilnică asemenea afirmații ale părinților? În numeroase cazuri nervozitatea copiilor se manifestă încă din primele luni de viață, dar părinții nu o observă sau nu-i dau importanța cuvenită. Căci într-adevăr simptomele de nervozitate ale copiilor devin mai ample și mai diverse cu cît aceștia înaintează în vîrstă. Dar aici trebuie să facem o delimitare absolut necesară.

Nu toți copiii catalogați de părinți drept nervoși intră în domeniul patologicului. De cele mai multe ori, la baza nervozității copiilor stă o excitabilitate crescută sau scăzută a sistemului nervos, datorită de cele mai multe ori unei educații greșite.

Prin însuși procesul dezvoltării sale, copilul este activ, dornic să acumuleze cunoștințe noi. El pune multe întrebări și face dezordine în casă. Reacția părinților la aceste manifestări este deseori necorespunzătoare. Copilului „recalcitrant” i se aplică interdicții sau sancțiuni, curiozității lui i se răspunde fără discernămint sau nu i se răspunde deloc.

Alteori, li se permite copiilor să facă orice, li se îndeplinesc dorințele fără nici o obiecție, chiar dacă acestea nu sînt totdeauna în folosul lor. Copilul devine astfel răsfățat, capricios și dă semne de „nervozitate” cînd nu i se face pe plac.

În ambele situații descrise este vorba de o „reacție față de mediu”, manifestată prin instabilitate psihică, nervozitate, irascibilitate și excitabilitate crescută. Problema trebuie rezolvată de aceea pe plan pedagogic mai mult decît medical.

Există, însă, și o nervozitate „medicală”. Formele pe care le poate îmbrăca aceasta sînt variate.

O hiperexcitabilitate nervoasă tipică o prezintă „copilul neliniștit”. El se află într-o continuă agitație motorie, are tulburări de atenție, dificultate de concentrare, instabilitate psihică. Neliniștea psihomotorie poate apărea după boli infantile grave (encefalită, meningită, traumatisme craniene) sau ca urmare a unor influențe afective negative (conflictuale).

La antipodul lui se află „copilul apatic”, caracterizat printr-o lentoare psihomotorie, dar și prin irascibilitate. La originea acestor tulburări sînt adesea cauze endocrine (tiroidiene, hipofizare, timice).

În alte cazuri nervozitatea copiilor are ca simptom dominant oboseala (astenia), durerea de cap (cefaleea), tulburări de somn, enurezisul sau alte tulburări de vorbire, scris, citit.

În asemenea manifestări conduita va fi aceeași: consultarea medicului specialist neuropsihiatru și eventual endocrinolog care va prescrie tratamentul

adecvat. Terapeutică medicală va fi completată obligatoriu de psihoterapie, în a cărei desfășurare părinții, educatorii și medicul școlar au un rol esențial.

Dr. I. Golovin

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Complicațiile hemoroizilor

Sub denumirea de hemoroizi se definesc varicele venelor anorectale sau hemoroidale. Ele sînt în realitate o dilatare patologică a varicozităților care se găsesc în mod normal în această regiune. Frecvența lor mare între 30 și 60 de ani la ambele sexe pune adesea problema posibilității complicării lor.

Trebuie să arătăm că aceste complicații nu sînt deloc rare și ele pot evolua în legătură cu fiecare din cele trei simptome cardinale ale bolii hemoroidale: hemoragiile, durerile și prolapsul rectal.

Complicațiile hemoragice pot realiza tabloul unei anemii acute (mai rar) printr-o sîngerare bruscă și abundentă, sau anemiei cronice datorite unor hemoragii mici, dar repetate.

Complicațiile dureroase sînt cele mai importante și se datoresc unor cauze diferite, dintre care amintim pe cele mai obișnuite: tromboza hemoroidală internă sau externă, papilite hipertrofiate și fisura anală. Toate aceste complicații sînt extrem de dureroase și impun un tratament de urgență. Adesea se produc nevralgii anorectale, sub forma unei senzații de apăsare, localizată în regiunea anorectală cu iradiazii în lombe, perineu și organele genitale.

Dintre complicațiile prolapsului rectal, cele infecțioase sînt cele mai de temut. Abcesele și fistulele ce pot surveni, dacă nu sînt tratate complet, pot duce la fistule anale cu tendință de cronicizare. Pot apărea de asemenea complicații urinare de tip disuric sau de congestie prostatică.

Iată deci că hemoroizii, deși constituie o boală benignă, încorect tratați, pot expune la complicații foarte neplăcute, cu repercusiuni serioase asupra fiziologiei canalului rectal sau chiar asupra întregului organism.

Dr. Igor Dimov

TERAPIE

Atenție la utilizarea antibioticelor

Introducerea în arsenalul terapeutic a antibioticelor și chimioterapicelor a constituit un mare progres în toate domeniile medicinei, îndeosebi în lupta împotriva infecțiilor, contribuind la salvarea a milioane de vieți omenești. Administrarea inutilă sau irațională, abuzivă, de antibiotice poate determina însă o serie de accidente grave, unele punînd chiar în pericol viața bolnavului.

În cele ce urmează ne vom referi numai la „maniacele” care folosesc fără un prealabil consult medical toate „sortimentele” de antibiotice pe care le produce industria noastră chimico-farmaceutică. Acestora, și numai acestora „bolnavi închipuiți” care se tratează din auzite sau după prospecte, le înfățișăm mai jos cîteva din accidentele secundare administrării excesive a antibioticelor:

a) **Accidentele digestive**, frecvent întâlnite după tetraciline și cloramfenicol, apar după 3-5 zile, alteori mai tirziu, manifestîndu-se prin: glosite, stomatite, ciuperci ale gurii (candidoze), esofagite, enterocolite holeriforme. Aceste accidente digestive survenite mai ales după administrarea pe gură a antibioticelor se explică prin distrugerea florei intestinale normale, producîndu-se astfel un dezechilibru microbial cu dezvoltarea unor tulpini dăunătoare, mai ales colibacilul și bacilul proteus.

b) **Accidentele alergice**, datorate intoleranței la antibiotice, indiferent de doza și durata tratamentului, constau în: prurit, urticarie, erupții rubeoliforme sau scarlatiniforme, purpura, eczeme, edem Quinck, febră mare pînă la 40°, șoc anafilactic.

c) **Accidentele de toxicitate** sînt cauzate de dozele mari de antibiotice și se manifestă prin: senzații de vertij, tulburări de echilibru, surditate, lezarea nervului optic, tulburări psihice, crize convulsive, parestezii, hipotonie musculară, tulburări sanguine (anemii, purpură trombopenică, agranulocitoză etc.), hepatite, nefroze toxice, leziuni renale etc., etc.

Diagnosticul acestor efecte secundare ale antibioticelor este dificil de precizat, bolnavul ascuzînd de multe ori medicului „tratamentul” auto-administrat. Iată de ce, înfățișînd numai cîteva din consecințele abuzului de antibiotice, sfătuim pe bolnavi să nu utilizeze nici o dată această prețioasă armă de luptă împotriva microbilor fără avizul și supravegherea medicului.

Zi de vizită

FRANȚA

Tarascon fără Tartarin

Străduțe cu clădiri medievale din piatră cenușie, acoperișuri cu turnulețe complicate, vechi biserici cu pereții coșcoviți de vreme și intemperii, un zid de cetate și multe alte măturii ale unui trecut îndepărtat pot satisface chiar gusturile celui mai capricios turist pe care drumetia îl abate prin Tarascon, simpaticul orașel de la gurile Rhône-ului. În străduțele înguste se rătăcește și se potolește mlădiosul mistral, ce bate de undeva dinspre colinele din preajmă, aducând belșug de pește în fluviul cu ape bogate. El aduce dinspre munte mireme proaspete de lavandă, mirt, rosmarin și o răcoare plăcută în arșița amiezii, când tot orașul pare că doarme.

Trecutul medieval se curmă brusc abia pe cheul orașului, cu clădiri moderne și alei de platani tineri. Pare că pe malul Rhône-ului a trecut lama unui buldozer gigantic, ce a despărțit trecutul de prezent.

Dar nu, rolul buldozerului l-a jucat în 1944 aviația americană, care a bombardat portul fluvial în așa fel încât „a tăiat” o treime din oraș. Numai impunătorul palat al ducelui René d'Anjou, construit în secolul al XV-lea, a rămas printr-un miracol neatins. Zidurile-i groase de câțiva metri se opresc brusc pe malul Rhône-ului. Istoricii socotesc că este unul din cele mai frumoase palate vechi din Franța...

Lângă palat se află un indicator: „Avignon — 40 kilometri”. Șoseaua duce spre capătul orașului. Îndărătul unor pâlcuri de platani se pitesc niște căsuțe albe împrejmuite de grădini. Mă opresc lângă a treia casă de pe stînga, o vilă frumoasă, curată, cu o verandă de sticlă la etaj. În balcon se ivește o femeie scundă, într-o rochie subțire de culoare roșie.

— Doamnă — încep eu — se spune că aici...

— Că aici a trăit Tartarin, nu? — îmi continuă dînsa ideea. — O, doamnă, când are să se termine și sezonul ăsta turistic?

După care pune capăt, necrutătoare, încercărilor mele de a pătrunde mai adînc în istoria celei de-a „treia case pe stînga”.

— Vă asigur, — continuă ea — că Tartarin a existat numai în imaginația domnului Daudet. Aici n-a locuit nimeni cu numele de Tartarin. Casa are 150 de ani și am primit-o de la părinții soțului care, în rîndul lor, au cumpărat-o în veacul trecut de la marchizul de Grignon. Iar marchizul nu putea fi Tartarin, nu-i așa domnule?

Nu-mi mai rămîne altceva de făcut decît să plec. La despărțire gazda începe să se lamenteze:

— Ah, domnule, n-am avut noroc cu cartea asta. Nu e de fel plăcut ca toată lumea să te arate cu degetul roșind: Tartarini. Și apoi am obosit din cale afară din pricina vizitatorilor. Uneori vin în grupuri foarte mari. Dar n-avem de gînd să ne părăsim casa, deși are o asemenea legendă. Vila e foarte bună și grădina la fel...

Porneșc spre primărie ca să culeg informații despre „marele tarasconez”. În clădirea veche, cu ferestre înalte în formă de săgeată și cu trei clopote pe acoperiș, mă primește primarul, colonelul în rezervă André Jean. Aflind de discuția mea, începe să surîdă.

— Știți, în tinerețe, când eram ofițer, mă jenam și eu să spun că sint originar din Tarascon. Dar vremurile se schimbă și acum, ca să fiu sincer, sintem chiar

bucuroși de fama lui Tartarin. Căci vecinii noștri: Avignon, Arles... sint concurenți foarte primejdioși. Dacă nu l-am avea pe Tartarin, care turist s-ar opri în orașelul nostru? Dar cu Tartarin sintem liniștiți; Tarascon e vizitat de un mare număr de turiști... În general — își continuă primarul

Paul Foscot, travestit în Tartarin, îm-puşcă șepci pe stadion...

ideea — ca să fim sinceri, Daudet a surprins bine, chiar foarte bine, spiritul Provencei noastre. În firea provençalilor intră și lăudăroșenie, și flecăreală, și pasiune de a vîna duminica dimineața păsări care și-au luat zborul simbăta... Dar ce să mai spun, trei sferturi din bărbații orașului solicită anual primăriei permise de vînătoare. Iar societatea noastră de vînătoare este, se pare, cea mai puternică din Provence... Vedeți, am și început să mă laud — încheie primarul, zîmbînd.

— Dar vinatul?

— Știți, concetățeanul nostru scriitor a exagerat puțin cînd a afirmat că la zece mile de Tarascon se află un singur coțcar imposibil de prins, un iepure poreclit „Iutele”. Dacă îți dai puțină osteneală și pătrunzi ceva mai departe în hățis găsești...

N-am de gînd, însă, să stăruie asupra deliciilor vînătorii, care-l preocupă pe primarul din Tarascon în aceeași măsură ca pe toți concetățenii lui. Continuîndu-mi călătoria pe urmele lui Tartarin, l-am părăsit pe primar și am urcat la etaj, la arhiva orașului. Custodele istoriei tarasconeze lucrează într-o încăpere tixită de dosare cu documente din diverse epoci. Arhivarul îmi spune că Daudet nu și-a inventat personajele, ci s-a inspirat din realitate. Spre norocul lui, a avut la îndemînă toate prototipurile.

— A schimbat numai numele — mi-a explicat arhivarul — totul e luat din viața inconjurătoare.

Acum, Tartarin este un cetățean de onoare al Tarasconului. În cinstea lui, în ultima duminică din iunie, în oraș se organizează o festivitate. La drept vorbind, sărbătoarea exista și înainte, dar avea un caracter religios: orașenii o cinsteau pe Fecioara Maria care, conform tradiției, l-a învins pe monstrul Tarasc, ce ieșea din Rhône și răpea fetele frumoase din împrejurimi. De altminteri, legenda despre Tarasc a dat

și numele orașului. Acum, însă, paralel cu procesiunea religioasă, închinată Fecioarei Maria, pe străzi iese și vînzătorul de înghețată Paul Foscot. Travestit în Tartarin și însoțit de o suită numeroasă, se îndreaptă spre terenul de fotbal ca să impuște șepci. Costumul lui Foscot este cit se poate de simplu. E de ajuns să îmbrace șalvari și să-și pună un fes pe cap, ca în fața spectatorilor să apară Tartarinul cunoscut din ilustrațiile cărții despre „marele tarasconez”.

Dar Alphonse Daudet n-a lăsat ca amintire tarasconezilor numai pe Tartarin. Dacă ieși din oraș pe șoseaua ce duce spre Arles, la zece kilometri dincolo de sătucul Fonteville, privirea e izbită de o străveche moară de vînt, așezată pe o colină stîncoasă. O alee lungă de o jumătate de kilometru, străjuită de copaci seculari, conduce către ea. Alphonse Daudet a stat multă vreme în această moară, meditănd — în scîrțitul roților — la temele viitoarelor lui povestiri despre Provence. În această clădire au luat naștere celebrele „Scrisori din moara mea”, un volum de nuvele despre viața și obiceiurile provençalilor din secolul trecut.

Moara a fost transformată în muzeul Alphonse Daudet. Custodele ei, doamna Séguy, o țărancă dintr-un sat vecin, este o admiratoare statornică a scriitorului și a tot ce e legat de el. Datorită eforturilor ei neobosite, muzeul cuprinde nu numai obiectele personale ale scriitorului, ci și cărțile lui editate în diverse limbi. Doamna Séguy mă conduce prin moară, subliniind cu legitimitate mîndrie că „totul este ca pe vremea lui Daudet” și că însăși clădirea este solidă și va rezista cel puțin încă o sută de ani de aici înainte.

Scriitorul-anticlerical este blagoslovit zi și noapte și de... călugării din mînăstirea Frigolet. Numai datorită povestirii lui umoristice „Elixirul cuviosului părinte Gauchet” mînăstirea prosperă și în ziua de astăzi, căci nu duce lipsă de vizitatori. Aceștia poposesc prin partea locului nu atît ca să se reculeagă în fața Sf. Pahomie, cît să guste „elixirul părintelui Gauchet”, lăudat de scriitor. Băutura, cu o țarie de vreo șazeci de grade, are mare căutare, fiind vîndută atît vîrsată, cît și în sticle de diverse forme. „Elixirul” este patentat și se vinde numai în mînăstire. Dacă vrei să-l guști, trebuie să-i vizitezi pe călugării și să-ți lași obolul la casieria mînăstirii...

L. Volodin

SUDAN

În patria gumei arabice

La Khartum, un oraș însoțit, înecat în verdeață, își dau întîlnire Nilul Alb și Nilul Albastru (care are un rol hotărîtor în alimentarea Nilului, dat fiind că în bazinul lui ploile cad vara). Cheiul este străjuit de eucalipti maiestuoși, ale căror coroane se împreunează formînd un splendid acoperămint natural. În fiecare dimineață, în fața hotelurilor care găzduiesc străini, vînzătorii de suveniruri — după ce-și fac rugăciunea ingenuncheați pe niște covorașe dreptunghiulare — oferă stăruitor trecătorilor diverse produse, între care și pieci de șerpi.

Răsăritul soarelui dezvăluie la Khartum — capitala Sudanului — o privești splendidă, așa spune unică. La orizont, uriașul glob de foc iese încet la suprafața apei, ridicîndu-se treptat-treptat pe cerul de peruzea. Fișile aurii ale răsăritului se răsfrîng în oglinda sclipitoare. Fluviul e străbătut de ambarcațiuni cu pinze, iar pe mal pescari scot din năvoade primii pești.

Din punct de vedere geografic Sudanul este împărțit în două părți dis-

tincte: nordul tropical deșertic (o zonă a Saharei) și sudul ecuatorial musonic. Populația — circa 14 000 000 de locuitori — este alcătuită din arabi (50 la sută), concentrați în partea nordică și centrală și negri — nubieni în nord și niloți în sud. Lingviștii afirmă că populația din sudul Sudanului vorbește aproximativ 150 de limbi și dialecte.

De la Khartum la El-Obeid, principalul oraș din provincia centrală Kordofan, avionul face o oră. Sub aripa navei aeriene, asemănătoare cu un cocostîrc, se văd sate sudaneze, cu căsuțe mici de lut, împrejmuite de ogoare și livezi. Pe aceste meleaguri există obiceiul ca atunci cînd într-o regiune solum nu mai dă roade ca mai înainte, țărani să-l abandoneze și să înceapă să lucreze alte fișii de pămînt.

La El-Obeid nimeresc din întîmplare într-o piață imensă, tixită de negustori, hamali și căruțe. Principalul produs negociat este guma arabică. Într-adevăr, în afară de bumbacul de calitate superioară, cu fibra lungă — principala plantă de cultură a țării — Sudanul este celebru pentru producția de gumă arabică. În 1962, de pildă, acest stat din estul Africii, cu o suprafață de 2 505 823 de kilometri pătrați, a dat 85 la sută din producția mondială de gumă arabică. Cea mai mare parte din substanța viscoasă și lipicioasă, secretată de unele specii de salcim exotice numit în Sudan hașib, provine din provincia Kordofan. Guma arabică se recoltează exact ca laptele de cauciu.

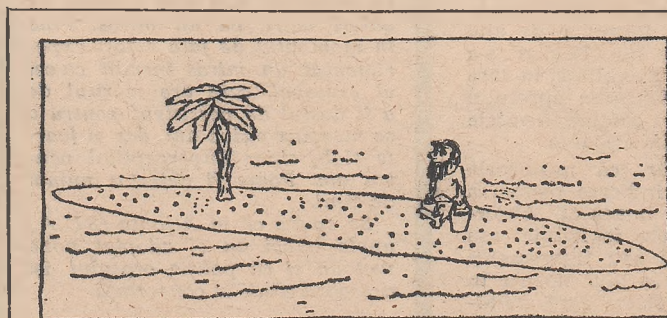
...Populația Sudanului este alcătuită din foarte multe triburi, fiecare cu tradițiile lui. În munții din centrul țării, bunăoară, printre sfînci cenușii și roșcate trăiesc triburi negroide despre care etnografia modernă știe încă foarte puține lucruri. Masakinii, oameni energici și plini de viață, care de obicei nu poartă nici un fel de veșmînt, își „împodobesc” în schimb trupul cu niște cicatrice care li se provoacă începînd de la vîrsta de 7—8 ani. Ornamentul tradițional le împodobeste mai întîi mîinile, pieptul și pîntecele. La vîrsta de 15 ani, fetelor li se aplică trei șiruri de creștături pe umărul stîng care, ulterior, se preschimbă în cicatrice în relief. Tribul masakinilor nici nu poate concepe ca fetele să nu aibă pe trup acest gen de ornamentație. Oriei de frumoase ar fi, și la 15 ani sint grațioase ca niște gazele, fetele trebuie să se supună operației de „infrumusețare”, pe care o suportă de altminteri cu un adevărat stoicism. Deși din creștăturile practice în piele, cu ajutorul unui cuțit mic cu miner incovoiat, singele țîșnește din belșug, fetele nici nu tresar măcar. Peste cîțiva ani operația se repetă, lăsîndu-le pe trup niște bășici asemănătoare cu cele pricinuite de arsuri.

Triburile negroide din munții Nubiei sint alcătuite din circa 500 000 de inși. Ei povestesc că au venit în munții din cîmpie, alungați dinspre sud de către arabi, iar dinspre răsărit și apus de către negustorii de sclavi. Sus pe înălțimi și-au construit niște case circulare, asemănătoare cu niște fortarețe. Abia în ultimul timp au coborît din nou la poalele munților.

...Sudanul are o istorie străveche și zbuciumată. În antichitate, pe actualul său teritoriu a existat statul sclavagist Kush, care a cunoscut o perioadă de mare înflorire în secolele VIII—VI î.e.n. și a dăinuit pînă în jurul anului 300 e.n., cînd a fost înfrînt și supus de statul Aksum.

Ruinele orașului Meroe — timp de 800 de ani capitala statului Kush — aflat la circa 150 de kilometri de Khartum, au fost descoperite în 1822. Începînd din secolele IV—III î.e.n., Meroe a fost cel mai mare centru de prelucrare a fierului din întreaga Africă. Deși de la data acestor importante descoperiri a trecut aproape un secol și jumătate, nici acum nu se cunosc exact împrejurările apariției străvechii stat. Scrierea meroită a putut fi numai descifrată, fără ca textele să poată fi și traduse, întrucît limba meroe are o structură gramaticală complet deosebită de a oricărei alte grupe de limbi cunoscute astăzi.

K. Vavilov

Merge treaba? Merge!

Desen de Evgheni Șabelnik

Un colț pitoresc din insula Sahalin

URIAȘII VERZI

Junglile din Sahalin

Vegetația insulei Sahalin, unul dintre cele mai curioase fenomene botanice, atrage un mare număr de turiști. Pădurile acestui petec de pământ nu pot fi comparate decât cu junglele tropicale, iar ierburile lui ating înălțimi gigantice de 4-5 metri. Deosebit de viguroase în sudul insulei, ierburile formează desigururi greu de străbătut, în care oricine se poate rătăci cu ușurință. Remarcabilă ca dimensiuni e planta erbacee numită de localnici „selamainik”, un soi de hrișcă sălbatică ce atinge o înălțime de 4 metri și primăvara se încarcă cu ciorchini de flori roz. În vecinătatea ei crește de obicei gigantul „goreț”, cu ramurile stufoase pline de flori mari, albe.

De-a lungul drumurilor și văilor se întind un alt uriaș vegetal care, deși face parte din categoria ierburilor, poate fi confundat ușor cu un copac. Numită prin partea locului „belokopitnik”, planta are o tulpină lemnoasă de grosimea unui stâlp de telegraf. Frunzele ei au un diametru de 120-140 de centimetri și pot fi folosite la nevoie în chip de umbrelă sau de... mășuță de toaletă. Turiștilor le place să se fotografieze lângă acest impunător reprezentant al vegetației Sahalinului, așezînd pe o frunză savoniera, prosopele, oglinda.

În sfârșit, o plantă umbeliferă poreclită „palmierul Sahalinului”, înaltă de trei-patru metri, completează pitorescul tablou al naturii insulare.

Gigantismul vegetal al Sahalinului i-a interesat pe oamenii de știință cu atât mai mult, cu cât în altă parte plante din aceeași familie nu ating nici pe departe dimensiuni atât de mari. Fenomenul s-ar putea datoră climei umede a insulei sau, poate, acțiunii unor stimulatori încă necunoscuți. De elucidarea acestor probleme se ocupă în momentul de față cercetătorii secției din Sahalin a Academiei de științe siberiene.

PRIETENA NOASTRĂ

Atmosfera

Știați că luxațiile depind într-o anumită măsură de presiunea atmosferică? Funcționarea normală a articulațiilor e asigurată de presiunea aerului, care realizează, prin apăsare, o îmbinare perfectă a încheieturilor. Când presiunea atmosferică e scăzută, cum se întâmplă, de exemplu, în munți, la altitudini mari, predispoziția spre luxații crește. După câteva zile însă, articulațiile se adaptează și pericolul luxațiilor scade.

La o altitudine de aproximativ 15 kilometri, în atmosferă există un fel de canale naturale prin care sunetul se propagă cu viteză sporită. Undele infrasonore, de pildă, se pot răspândi pe distanțe foarte mari. Astfel puternica undă infrasonoră ge-

nerată de erupția din 1883 a vulcanului Krakatau a făcut inconjurul globului pământesc de șase ori, iar bubuiturile acestei explozii subterane au fost auzite la o depărtare de 4 800 de kilometri.

Se consideră că aerul e curat dacă un centimetru cub de aer conține cel mult 5 000 de firițele de praf. Într-un minut omul inspiră în medie de 16 ori, inhalînd de fiecare dată cam 500 de centimetri cubi de aer. Chiar dacă ar inspira numai aer curat, în organismul lui ar pătrunde 40 de milioane de firițele de praf pe minut. Or, aerul orașelor conține de 40-50 de ori mai mult praf decât norma menționată mai sus.

REȚETE VECHI ȘI NOI

Rapsodie în alb

Bluzele sau cămășile noastre albe, bonetele albe ale călugărițelor, plastroanele albe ale diplomaților, halatele albe ale medicilor... Toate de un alb cât mai imaculat. Pretendenții romani la anumite funcții arborau togi albe. De la denumirea antică a acestui veșmînt, *toga candida*, derivă cuvîntul *candidat*.

„...Țesătura se spală cu cretă de Sardinia, apoi se afumă cu sulf. Dacă e albă, se clătește cu cretă de Umbria...” Această rețetă pentru albirea țogelor, veche de nouăsprezece secole, e dată de Pliniu. Încă de pe atunci meseriașii știau că unii compuși ai sulfului distrug pigmentii naturali ai bumbacului, inului, lînei, mătasei și îi foloseau pentru albirea țesăturilor. Știau, de asemenea, că pînzeturile albe deveneau impecabile dacă erau expuse la soare și aer. Procedul a fost folosit secole de-a rîndul. Dar prin veacurile XVII-XVIII, cînd Olanda a devenit o mare furnizoare de pînzeturi, lucrurile s-au complicat. Nesfîrșitele suluri de pînză întînsă la albit amenințau să invadeze ogoarele și pășunile.

Soluția salvatoare s-a născut într-o mică odăiță în care un grup de chimiști francezi, în frunte cu Claude Berthollet, a experimentat o nouă metodă de albire cu ajutorul clorului. Savantul a refuzat premiul în bani oferit pentru descoperire, mulțumindu-se cu recunoștința consumatorilor.

De altminteri, o oarecare mistress Gilliam, soția vizitului reginei Elisabeta a Angliei, descoperise cu mult înaintea chimiștilor o originală metodă de a imprima țesăturilor o frumoasă culoare albă. Ea a inventat scrobeala și albastrul pentru lenjeria și hainele albe ale reginei. Foarte curînd, însă, procedul a început să fie folosit și de alte persoane, nobile sau nu. Regina s-a declarat profund nemulțumită și în 1596 a interzis prin lege folosirea apretului și albastrului de rufe, contravenientele fiind amenințate cu închisoarea.

Se pare într-adevăr, că mijloacele optice sînt cele mai indicate pentru a crea iluzia unui alb imaculat. Absorbînd razele ultraviolete invizibile, așa numiții coloranți albi sau fluorescenți le transformă pentru ochiul nostru în raze albastre sau violete, care anihilează nuanța gălbuie a țesăturii albe.

N. Volosenko

MICĂ ENCICLOPEDI

Căsătorii
în stiluri diferite

Zmeul tînărului japonez, împodobit cu pene și zurgălăi, fusese doborît de un alt zmeu (în japoneză „tako”) și băiatul se îndreptă spre banca învinșilor. Pe aceeași bancă se mai afla și o fată, cu fața plină de mici roto-coale de tuș. Jucase tradiționalul „hanețuki”, ale cărui reguli cer ca fiecare pierdere să fie consemnată printr-o pată de tuș aplicată pe obraz...

În seara de Anul Nou pe banca învinșilor se leagă astfel multe cunoștințe. Iar dacă peste un timp fata e văzută în templul Iduzumo — lăcașul în care se adună, o dată pe an, zeii căsătoriei — tînărul înțelege că e momentul să-i ceară mîna. Fata scrie numele logodnicului alături de al ei pe o foaie de hîrtie de orez pe care o leagă de grilajul de lemn al templului. În felul acesta rugăciunea ei va fi auzită și căsătoria nu se va destrăma.

De altfel, un străvechi obicei japonez mai cere ca în ziua căsătoriei tinerii să guste dintr-o șopîrlă prăjită care îi va feri de „enoki”, „copacul despărțirii”.

Poporul mossi trăiește în Volta Superioară și e condus de un rege, *mero-nabo*. În fiecare dimineață, pe poarta palatului regală dă navală o gloată zgomoasă de miniștri, consilieri și servitori, care se îndreptă spre un cal împodobit de sărbătoare. „Plec, plec, plec!” rostește regele cu tristețe în glas, ferm hotărît să părăsească palatul și să cutreiere țara în căutarea unei soții. „Nu, nu, rege! Drumul e lung, nisipul e alb, soarele e strălucitor, vei orbi!” — i se răspunde în cor. „Poate pleci mîine?” îl întrebă sfetnicul cel mai apropiat. „Mîine?” repetă regele cu îndoială și... rămîne.

Mero-nabo e însurat de mult, soția lui și-a făcut studiile la Oxford dar, conform tradiției, în fiecare dimineață trebuie să se supună „ritualului matrimonial”.

În satele de munte din Bavaria s-au păstrat pînă azi cîteva datini pitorești legate de serbarea nunții. În ajunul cununiei prietenii miresei o ascund de mire. Acesta trebuie s-o caute, iar dacă n-o găsește, ceea ce se întîmplă destul de des, devine ținta unor glume usturătoare. Dar chiar și căutarea și rezervă surprize nu tocmai plăcute: dă cînd peste o bătrînă costumată în mireasă, cînd peste un manechin de paie. În dimineața căsătoriei tinerii sînt treziți din somn de bubuituri asurzitoare. Toate rudele și toți prietenii — în ultimă instanță întregul sat — nu cruță praful de pușcă pentru a crea un vacarm de nedescris. În acest scop sînt folosite puști din „arhiva” familiei, vechi, ruginite sau pistoale cu mîner de lemn.

Tot în Bavaria, ca de altfel și în Tirolul austriac și în regiunile învecinate din Elveția, în timpul sărbătorilor de primăvară un tînăr își alege o fată spre a-i fi parteneră la dans timp de un an. Se întîmplă însă, firește, ca tinerii să se îndrăgostească unul de celălalt și acest termen să se prelungească nelimitat.

(După „Vokrug sveta”)

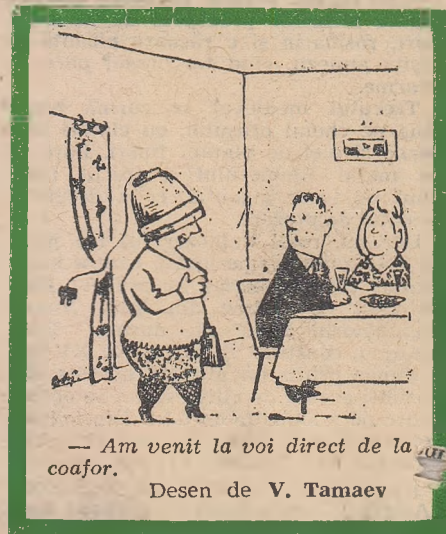
ȘI TOTUȘI...

Banii au miros

Un inventator american a propus o originală metodă de urmărire și descoperire a furturilor de bani. Ea constă în împregnarea bancnotelor, mai ales a celor cu valori mari, cu un miros. Pînă în momentul de față a fost experimentat un miros înrudit cu cel al acetonei, care are meritul de a fi destul de persistent pentru a se menține cîteva ani, dar și foarte slab, chiar imperceptibil pentru om. Poate fi detectat numai de cîini.

Se spune că în Atlanta (S.U.A.) unele bănci au și adoptat noua metodă și că poliția orașului își dresează cîinii în consecință.

P. Krilin

CUM SE EXPLICĂ ?

Mai aproape de inimă

De ce își leagă mamele copiii pe brațul stîng? Numai pentru că așa le e mai comod? Cum se explică atunci că și femeile stîngace procedează la fel?

Cîțiva cercetători englezi au stabilit că bătăile inimii materne au o acțiune calmantă asupra sugariilor. Ei au făcut următoarea experiență: mai mulți copii au fost ținuți în maniera tradițională, astfel încît să audă mereu bătăile inimii, alții au fost legați cînd pe brațul drept, cînd pe cel stîng, și auzeau inima mamei cu intermitențe. Rezultatul experienței? Prima grupă a câștigat în greutate mai repede decât cealaltă. Cercetătorii sînt de părere că încă înainte de a vedea lumina zilei copiii își formează un reflex condiționat pozitiv la bătăia inimii materne. Iar mamele își țin copiii mai aproape de inimă din instinct.

(Din „Znanie-Sila”)

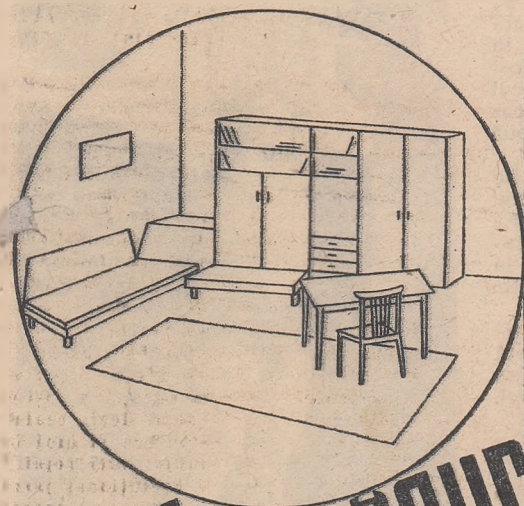

Pentru a rezista tentației de a aprinde o țigară din colecția lui (care cuprinde peste 500 de pachete de țigări din 30 de țări), Vladimir Kalaianov... utilizează numai pipă.

Dulciurile sînt un izvor de energie pentru organism, avînd un conținut bogat în zahăr și vitamine. Sortimentele preferate le găsiți la

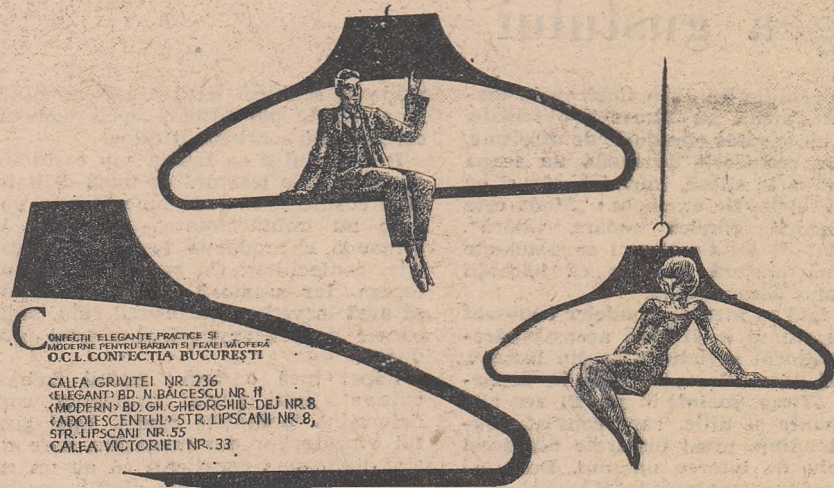
**MAGAZINELE
COOPERATIVELOR
DE CONSUM**

CAMERE
DE TINERET
"LĂMÎIȚA"
FOTOLII PAT
CANAPELE
"CARPAȚI"

iprofil „magura codlei”

PRODUCE:
SCĂRI POMPIERISTICE
DE TOATE TIPURILE
SCULE DE TIMPLĂRIE
ARTICOLE SPORTIVE

CONFECTION ELEGANTE PRACTICE SE
INDICĂ PENTRU BĂRBAȚI ȘI FEMEII ÎNCELEȘ
O.C.L. CONFECTION BUCUREȘTI

CALEA GRIVITEI NR. 236
"ELEGANT" BD. N. BAICESCULUI NR. 11
"MODERN" BD. GH. GHEORGHIU-DEJ NR. 8
"ADOLESCENTUL" STR. LIPSCANI NR. 8,
STR. LIPSCANI NR. 55
CALEA VICTORIEI NR. 33

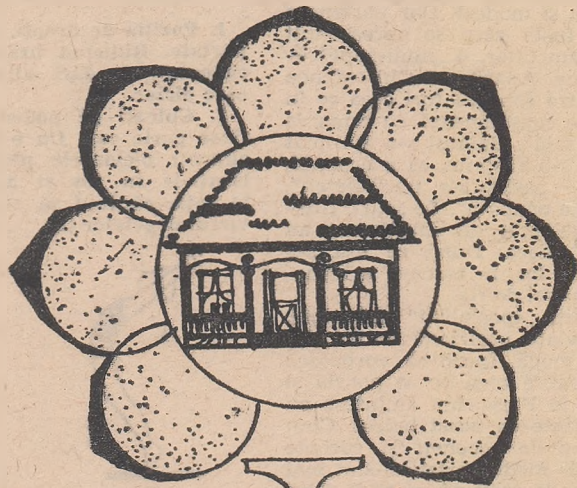

ȚESĂTURI IMPRIMATE

— DIFTINA — FINET
— BORSEC, INDIAN
— ENKA-PIJAMALE

și țesături vopsite în
fir și în bucată pentru
cămăși și costume
produse de

**ÎNTRINDERILE
TEXTILE GALAȚI**

**ȚINE CASA
CA O FLOARE**

**ASPIRATORUL
RECORD**

Prețul : 765 lei

Se poate procura și cu PLATA IN RATE de la MAGAZINELE
COOPERATIVELOR DE CONSUM

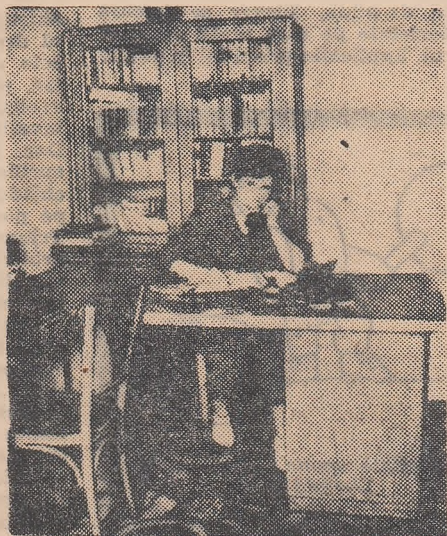
ILEFOR

Tirgu Mureș,
Piața Bolyaiak 13/a
Tel. 40-81

EXECUTA LA CO-
MANDĂ, CU GARANȚIE

pentru întreprinderi și
instituții

- birouri
- mese pentru mașini
de scris
- dulapuri de arhivă
- mobilier pentru far-
macii

(5139 A)

Reînnoiți-vă abonamentele la
VEAC NOU

Legea gustului

Intervențiile lui Jean Cocteau în materie de modă au rămas proverbiale. Multe au căpătat circulație de aforisme, pe care cronicarii de modă nu scapă prilejul să le citeze, împodobindu-și cu ele articolele. De exemplu: „Moda este emoționantă fiindcă moare tină”. Probabil că lui Cocteau i se datorește în bună măsură părerea că bărbații scriu bine despre modă.

Dar iată că încă un condeier cunoscut vine parcă să întărească această părere: scriitorul sovietic Valentin Kataev, autorul romanului „O piuză în depărtare”, „Timp, înainte!” ș.a. El are idei interesante și utile, care combat anumite tendințe prost inspirate din acest domeniu de interes unanim. Dar să-i dăm mai bine cuvântul lui Kataev.

„În ultima vreme a apărut o adevărată modă de a vorbi despre modă.

În pădure, după ciuperci — așa și-a intitulat cele două modele creatoare lor, T. Osmerkina

Cînd o fac oameni cu gust și pricepere, nu e rău deloc. Mai rău e cînd orice doritor vrea să se erijeze în legislator și propagandist al modei. Asta dă naștere la un amatorism de cea mai proastă calitate.

La Paris am asistat odată la o scenă foarte instructivă. Într-o cafenea a intrat o pereche tină. Băiatul era îmbrăcat simplu și modest. Dar partenera lui purta o fustă care se oprea mult deasupra genunchilor, o „mini-jupe” — cum i se spune. Apariția lor în cafenea a stîrnit printre consumatori ceea ce în stenograme se consemnează cu remarcă „rumoare în sală”. Băiatul s-a apropiat de o masă, i s-a răspuns că e ocupată, la a doua — „așteptăm un prieten”, la a treia — „e ocupată”. Pe scurt, tinăru și extravaganta lui însoțitoare au fost siliți să plece. După ce ușa s-a închis în urma lor, în cafenea a izbucnit un hohot vesel de ris.

Cînd anumiți „specialiști” autohtoni, care cunosc viața pariziană numai din jurnalele de modă, încep să vorbească cu aplomb despre ceea ce se poartă și nu se poartă la Paris, îmi amintesc nu fără malițiozitate de acest boicot. Cum să explici naivilor cocheti și cochete că jurnalele de modă pariziene sînt mai ales publicații de reclamă, și că la Dior nu se îmbracă nici pe departe „întregul Paris”? Majoritatea parizienilor își cumpără îmbrăcămintea la mari magazine accesibile. Am să spun mai mult: publicul din foaierele teatrelor moscovite se deosebește prea puțin ca exterior de spectatorii parizieni.

Și totuși, deocamdată lumea e făcută așa: moda vine de la Paris. După modele pariziene se coase și la New York, și la Praga. Dar asta nu știrbește cu nimic demnitatea națională a cehilor sau a americanilor. Cît privește Rusia, încă Petru cel Mare, pe care e greu să-l suspectezi de lipsă de patriotism, a tăiat hotărît bărbile boierilor și i-a îmbrăcat aproape cu sila europenește.

Nu întîmplător mi-am amintit despre Petru I. Mă enervează cînd anumiți creatori țin să introducă cu tot dinadinsul, în toate cazurile, în îmbrăcămintea modernă, elemente ale portului național. Acest lucru trebuie făcut cu grijă și măsură. Îmbrăcămintea devine tot mai comodă și mai rațională. Cu asta începe estetica zilelor noastre.

Vreau foarte mult ca oamenii să se îmbrace frumos. Pentru asta nu e nevoie să alerge după fiecare nouitate. Uneori chiar un anume conservatorism intenționat creează un stil de bună calitate și original. În modă nu au loc revoluții și schimbări mari în fiecare an. Asemenea „revoluții” nu biruie decît în jurnalele de modă. În fapt

moda se schimbă treptat, iar inovațiile la zi nu le pot urmări decît oamenii care nu știu socoteala banilor.

Principalul e ca rochia sau costumul să fie dintr-o țesătură de bună calitate, bine cusute și să cadă bine. Am în vedere nu îmbrăcămintea executată la comandă, ci producția de masă a industriei confecțiilor. Cu ea trebuie să începem. Iar creatorii de îmbrăcămintă să aibă în vedere, în primul rînd, milioanele de consumatori ai acestei producții.

Repet încă o dată: gustul trebuie cultivat. Întîi gustul oamenilor care determină tendințele modei. Apoi gustul vinzătorilor din magazine, care nu sînt totdeauna conștienți că au un rol de îndrumători și, în sfîrșit, gustul cumpărătorilor.

Nu fac o descoperire spunînd că arta de a te îmbrăca frumos este individuală. A ști să alegi linia ta, combinația ta de culori — acesta este secretul frumuseții. Și cea mai bună modă.

GIMNASTICĂ

Exerciții pentru înălțime

Mulți părinți ne scriu alarmați că odraslele lor sînt cele mai scunde printre colegii de clasă. Și bineînțeles, ne întrebă dacă nu există anumite exerciții de gimnastică care să-i ajute pe copiii să crească.

Azi publicăm cîteva exerciții destinate în special elevilor din clasele III—V.

1. Poziția de drepți, cu picioarele depărtate. Ridicînd brațele bine întinse, executați fandări alternative pe fiecare picior.

2. Culcați pe podea, cu brațele întinse peste cap. Cu o mișcare zvicnită, aduceți picioarele peste cap (1), apoi lăsați-le în jos și aplecați trunchiul în față, căutînd să atingeți cu miinile vîrfurile degetelor (2).

3. Poziția de drepți, brațele în sus. Ridicați-vă pe vîrfuri și arcuiți corpul cît puteți de tare.

4. Așezați-vă turcește pe podea, cu brațele în „poală”, și aplecați-vă în față.

I. Nedelina

LOCUINȚA NOASTRĂ

Trei elemente ale unei fericiri

Oamenii în general, și în special tinerii căsătoriți, care abia își încep viața, vor să facă din locuința lor un cuib al fericirii, să-i dea un aspect cît mai intim și mai plăcut. Aici își spun cuvîntul fantezia, gustul, personalitatea fiecăruia. Moda ultimilor ani, care a anulat anumite formule de aranjament interior tradiționale (de exemplu „izgonirea” mesei din mijlocul camerei și a lustrei din centrul tavanului), ne dă o mult mai mare libertate de mișcare.

În unele țări, sînt la modă obiectele vechi. În Polonia, de exemplu, lămpile cu gaz au o teribilă căutare. „Fotoliul buncii”, oglinzile în rame masive aurite, comoda străveche, care pe lingă că e „originală”, mai are și avantajul că poate ascunde în sertarele ei încăpătoare multe lucruri, pernele decorative de diferite mărimi sînt acum daruri dintre cele mai apreciate de tinerii căsătoriți.

Detaliile ne ajută într-adevăr să ne manifestăm în voie, dînd locuinței noastre nota dorită de personalitate. Arhitecta-decoratoare sovietică Olga Boiar ne sfătuiește să încredințăm această misiune țesăturilor.

Nimic nu „încălzește” mai bine o cameră decît covorul. Covoarele persane, plușate, țesute de mină sau la fabrică, covoarele pufoase de cîrpe, de asemenea foarte moderne, uni sau multicolore, cu flori sau desene geometrice, în sfîrșit, mochetele, ne dau posibilitatea să „îmbrăcăm” podeaua așa cum cere armonia generală a întregului interior.

Țesăturile decorative: tapiseria mobilei și draperiile sînt elementul nr. 2. O formulă interesantă pe care o recomandă Olga Boiar este combinația de țesături uni și cu desene. De exemplu, dacă mobila e îmbrăcată într-o singură culoare, la draperii putem folosi un material în dungi sau carouri. Și dimpotrivă. La o tapiserie cu desene, asortăm o draperie uni.

În afară de combinația de țesături uni și cu desene, în unele cazuri se pot obține efecte artistice și din combinația de materiale cu același desen. Și, în sfîrșit, nu-i de exclus nici posibilitatea folosirii aceleiași țesături uni.

Elementul nr.3, perdelele, aduce și el o hotărîtoare contribuție la înfrumusețarea interiorului.

Cel mai mult folosite sînt perdelele transparente, tradiționale. Dar în unele împrejurări, draperiile grele, opace, sînt de neînlocuit.

Perdelele transparente, care înmoale intensitatea luminii, preferînd razele solare, ascund totodată, ziua, interiorul de privirile indiscrete ale trecătorilor. De aceea ele sînt foarte indicate pentru locuințele situate la parter și pentru casele aflate la distanță mică una de alta.

Uneori perdelele ne ajută să corectăm anumite deficiențe în poziția ferestrei. De exemplu, dacă într-o cameră există o singură fereastră îngustă, o putem „lărgi” montînd perdeaua pe două părți, pe o galerie fixată pe toată lățimea peretelui, de la tavan pînă în podea. Această formulă o putem folosi și cînd fereastra se află nu în mijlocul peretelui, ci lateral. Dar în acest caz perdeaua va fi montată nu pe două părți, ci pe o singură parte.

Dar perdelele — fie transparente, fie opace — nu e obligatoriu să fie lungi pînă în podea. Cînd de perete e lipită o mobilă — o masă, un birou, o etajeră etc. — perdeaua se poate opri la nivelul pervazului. La fel perdeaua din bucătărie.

În camerele joase, galeria trebuie fixată chiar la linia tavanului și pe toată lățimea peretelui. Ea creează astfel un efect de lărgire și înălțare a camerei.

EROII SPORTULUI

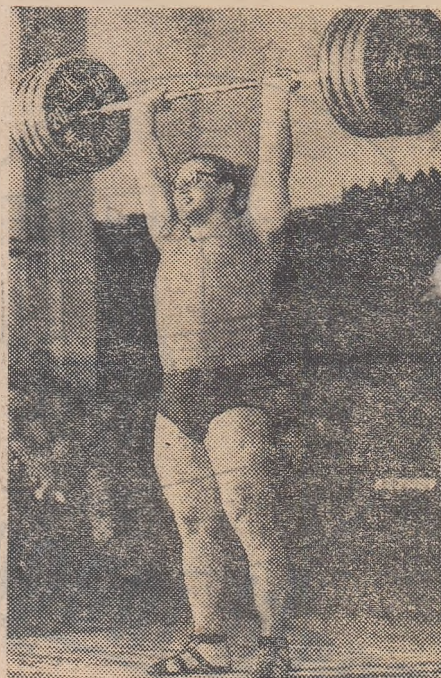
Întoarcerea lui Iuri Vlasov

Există în sport nume care exercită o deosebită forță de atracție, făcînd întotdeauna, cum se spune în artă, săli pline. Un astfel de nume este și halterofilul sovietic Iuri Vlasov. Deși reprezentantă o disciplină care nu se poate măsura nici pe departe cu popularitatea fotbalului, de pildă, Vlasov se bucură de o notorietate pe care mulți sportivi o pot rivni. Explicația prizei lui la public

stă nu numai în recordurile fenomenale pe care le-a stabilit, atîngînd granițe ce păreau de neatins. Un rol mult mai hotărîtor l-a jucat faptul că uriașă forță a musculaturii lui este stăpînită și dirijată de o inteligență subtilă, de o cultură solidă și de o mare finețe sufletească. „Omul de fier”, care ridică pe podiumul sportiv aproape șase sute de kilograme, demonstrînd că puterea și voința omenească n-au practic limite, este pe lingă asta, sau mai bine zis înainte de asta, — fiindcă întîi și-a făcut cariera profesională și apoi pe cea sportivă —, un inginer talentat și un scriitor ale cărui nuvele se remarcă prin profunzime psihologică și veridicitatea caracterelor.

Cei care au urmărit evoluțiile lui Iuri Vlasov, știu că după insuccesul înregistrat la Olimpiada de la Tokio din 1964, cînd a fost întrecut de compatriotul său Leonid Jabotinski, cunoscutul sportiv n-a mai luat parte la activitatea competițională. Unii s-au grăbit să-i anunțe retragerea definitivă din sport. Numai că Vlasov gîndea altfel. Sigur că eșecul din Japonia l-a durut — doar nu e supraom! —, apoi s-a

Iuri Vlasov în momentul recordului

mai adăugat și oboseala: în cei doi-trei ani premergători Olimpiadei și-a corectat recordul de peste patruzeci de ori și de fiecare dată cu cîteva kilograme. Totuși a știut să-și învingă amărăciunea și oboseala și s-a apucat să dresese iar haltera nărașă, ridicînd la un antrenament tone întregi. Dar ghinionul a continuat să-l urmărească. Cînd reușise să intre în ritmul său obișnuit de antrenament și se pregătea să depășească recordurile proprii și pe cele ale altora, o boală grea l-a silit iar, pentru mult timp, la inactivitate. Probabil că un om necălit ar fi rămas invalid pe viață după o asemenea boală. Dar Vlasov nu s-a dat bătut și în aprilie, în cadrul întrecerilor spartachiadei moscovite, a apărut din nou pe podium. Modest, fără surle și tobe. Triumful a urmat mai tîrziu, după ce arbitrii au consensat un nou record mondial la stilul „ridicat”: 199 de kilograme!

Dar acest rezultat nu este țelul principal al lui Vlasov. El urmărește să ridice suma triatlonului halterofil (stilurile „ridicat”, „împins” și „smuls”) fiindcă e convins că ea poate atinge limita — într-adevăr fantastică — de 600 de kilograme. Începutul l-a făcut cu „ridicatul”, pentru care s-a pregătit cu precădere. Acum își va concentra atenția asupra celorlalte două probe.